

HEIS

NR 3

MONTØREN

2023

FAGFORENINGSBLAD

Årets lærlinger

Foto: Lars Aleksander Selebø (Faglig leder v/Opphei).

Med eldrebølgen følger behovet for flere lærlinger inn i heismontørfaget, noe som har ført til at det i år er blitt opprettet hele tre klasser ved opplæringskontoret for heisfaget (Opphei). Totalt er det i år 49 nye elever. 31 av de nye lærlingene kommer rett fra skolen, mens 18 av dem er hjelpere eller elektrikere som skal avlegge fagprøve i heismontørfaget. Tre av de nye lærlingene er jenter. Totalt er det nå 99 lærlinger inne på Opphei fordelt over tre årskull. Du kan lese mer om årets lærling inntak på side 19.

Innhold

Nr 3 – Oktober 2023 Årgang 55

Ledern har ordet	4
Redaksjonen	5
Klubber og avdelinger	6

Heiscup 2023	
Heiscup 2023	14

Klubb og forening	
Tre nye klasser ved Opphei	19
Lønnsregulering	20
Prøvenemdsamling	21

Fagbevegelse og samfunn	
Vil de unge tape på reformert AFP?	22
Et angrep på den norske arbeidslivsmodellen	24
ACER-saken til høyesterett	26
Hovedverneombudet på IKEA som fikk sparken får erstatning	27
Hundre prosent organiserte i Lift-Tech	27

Norges beste nymontasje	
Kåring av Norges beste nymontasje	28

Utdanningssenteret	
Kurs ved HBU i 2024	31
Kunnskapsløftet	32

Historie	
Heistjenesten	34

Heisteknikk	
FDV – hva har det med vedlikehold å gjøre?	36
LILO – digital loggbok klar for lansering ..	38

HMS	
Femåring omkom i heisulykke	40
Når skal vi si stopp?	44

Heismontøren for 6 år siden	46
Fra sjakta	47

BLADETS ADRESSE:
HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGITT.
GRAFISK PRODUKSJON: AKSELL. OPPLAG: 1300

REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET: 24. SEPTEMBER 2023
NESTE DEADLINE: 10. NOVEMBER 2023

LEDERN HAR ORDET

Markus Hansen, leder HMF

Av og til kan det være lurt å reflektere hvorfor man er organisert og hvorfor Heismontørenes Fagforening (HMF) kanskje er verdens best organiserte fagforening. Land etter land avviker sine heisforeninger. Som følge av det har heisfaget og utdanningen deres forvitret sammen med gode lønns- og arbeidsvilkår. Etter at både fagforeningen, faget, utdanningen og gode vilkår forsvant – forsvant også faste ansettelse. Nå er det populært å bruke bemanningselskaper og/eller underleverandører når det skal bygges heiser i verden. Istedenfor at det er «de 5 store» som konkurrerer, så har det blitt 600 små som konkurrerer, som i Berlin. Det sier seg selv at konkurransen blir usunn og desperat når samtlige må underby hverandre for å kunne få jobb, og det ikke finnes noe «gølv» for lavt man kan gå.

I Norge har vi dette «gølv» med vår Heisoverenskomst, også kalt tariffen. En overenskomst NHO mente var «meningsløs god»

en gang, og det mener de kanskje fortsatt. Ingen av våre heisbedrifter kan gi sine heismontører dårligere vilkår enn det som er i tariffen. For eksempel er det ikke tillatt å bruke bemanningsselskaper, og man må bruke faglærte heismontører. I tillegg til tariffen har klubbene og bedriften egne særavtaler i form av klubbavtaler som utfyller og forbedrer Heisoverenskomsten. En klubbavtale og tariff i tekstform er ikke nok til å gi oss som fagforening styrken vi trenger – kun med aktive klubber og en opplyst aksjonsvillig medlemsmasse gir det. Gjennom å bruke avtaleverket og den kollektive styrken vi har i samholdet vårt, er det ingen grenser for hva vi kan oppnå. I dag kjemper klubbene mot å ikke gå ned i reallønn ved blant annet å kreve opprettholdelse av kjøpekraft i lokale forhandlinger. Gode resultater lokalt betinger godt samhold i klubben og aktive medlemmer.

Det er klubbene i foreningen som er styrken til HMF og det er de som bestemmer hva vi som forening skal prioritere i tariffoppgjør, hva vi skal bruke av ressurser og hva vi skal engasjere oss i. Til våren kommer et nytt tariffoppgjør og våre medlemmer får igjen muligheten til å bestemme hva kravene våre skal være. Landsråd i november blir første meningsbryting på hva som må prioriteres i vårens oppgjør. Våre krav skal ikke være krav utformet og fremmet av foreningens ledelse, men krav medlemmene engasjerer seg i. Våre krav må også være så godt forankret at man er villig til å sloss

for sine krav. Om man skal forbedre en «meningsløs» god avtale, må det gode forberedelser til og det er sjelden man får noe gratis av NHO.

I Norge så er vi ca. 95 % organisert, en organisasjonsgrad andre land bare kan drømme om. I byggebransjen i Oslo er det ca. 10 % organiserte – 30 % i privat sektor ellers i landet. Organisasjonsgraden er det som gir oss posisjon og sammen med engasjementet til medlemmene gir HMF makt. I en fagforening er vi alle like mye verdt, og vi betaler derfor likt i form av prosentvis fagforeningskontingent nettopp for å sørge for at vi fortsatt har verdens beste yrke, fag og beste tariffavtale. I en fagforening betyr ikke firmalogo noe, men medlemskapet – og det er det som knytter oss sterkere sammen. Sammen i medgangstider – sammen i motgangstider, selv om det er vanskeligere. Én for alle, alle for én. Nå må bedriftene se å hoste opp bedre lønn for å sørge for at vi ikke mister kjøpekraft – og så håper jeg klubbene diskuterer seg fram til gode krav til vårens vakreste eventyr – tariffoppgjøret. Alene taper vi – sammen vinner vi!

Markus

TIPS TIL REDAKSJONEN

Skjer det noe som du mener redaksjonen bør skrive om?

redaksjonen@heis.no

REDAKSJONEN OKTOBER 2023

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG I REDAKSJONEN: ERIK EIKEDALEN, MARTIN GRANSETH, PER ERIK SAGSTAD, EMIL BARIÅS FORSIDE: TOR-ERIK LUNDBERG

DIRTY DEEDS DONE DIRT CHEAP

I juni ble vi kjent med et flaut og pinlig solbrilleyveri ved godt overvåkede Oslo Lufthavn, som rullet gjennom mediene resten av måneden og som ble godt parodierte i sosial media.

Men vi behøvde ikke å vente lenge på neste politiske skandale, for snart ble det kjent at både Kultur- og likestillingsministeren og Kunnskapsministeren hadde delt ut offentlige verv til gode venner.

Solbrilleyveri blir ganske harmløst sammenlignet med Forsknings- og høyere utdanningsministerens brudd på habilitetsreglene med kjøp av aksjer i Kongsberg Gruppen og Yara. Selv om han ble etterforsket av Økokrim, slapp Utenriksministeren unna etterforskning, etter at det ble kjent at hennes ektemanns handlet på Oslo Børs samtidig som hun var minister.

Det var lite kritikk å høre fra de borgerlige partiene under disse skandalene, og årsaken til det fikk vi svaret på rett etter Høyres brakseier i kommune- og fylkestingsvalget. Da ble det kjent at Høyrelederens ektemann hadde beriket seg på aksjer og opptrådt som reneste Jordan Belfort i *The Wolf of Wall Street* under hennes to perioder som statsminister.

De politiske skandalene har vært mange de siste årene og det kan neves skatteunndragelser med pendlerboliger, triksing med reiseregninger, kontroversielle innlegg på sosiale medier, brudd på egne koronaregler og sexkjøp for å rippe opp i noen.

Selv om noen politikere har måtte ta hatten sin og gå, er det mange som slipper unna bare de legger seg flate nok. Dette i en tid hvor vanlige folk fortviler over lønns-tilleggene som blir spist opp av inflasjonen, strømpriser som er ute av kontroll, antallet brukere ved organisasjoner som Fattighuset øker, trygdemottakere blir

mistenkelig gjort og trygdede som har klart å tjene noen kroner ekstra får konfiskert deler av trygda.

Vi kan ikke skjære alle over samme kam – men mange av de samme politikerne som ga bort styringen av vannkrafta til EU og Acer, sto bak pensjonsreformen (les ranet), kuttet i dagpengene til arbeidsledige og har kuttet i øvrige trygdeytelser til de mest trengende med mer. Og er det for eksempel troverdig at de har politisk vilje til å bekjempe arbeidslivskriminalitet?

Mistillit til de folkevalgte er en trussel for demokratiet. Vi må stemme inn politikere som ønsker å gjøre en forskjell, med gode gjerninger fremfor å tenke på egen vinning og politisk karriere.

«Dirty Deeds Done Dirt Cheap» er for øvrig tittelen på det tredje studioalbumet til AC/DC, og er inspirert av den australske tegnefilmfiguren «Dishonest John».

Dette høstnummeret er produsert av den helt habile redaksjonen i Heismontørenes Fagforening.

God lesning og god høst!

Tor-Erik, redaktør

SCHINDLERKLUBBEN

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

Bransjen har så langt klart seg bra gjennom både pandemi og inflasjon, med fortsatt tilgang til arbeidet. Slik er det også i Norges største heisbedrift som har solgt bra med heiser i et presset marked.

Arbeidsmengden og antall montører som går av med pensjon gjenspeiles i årets ansettelse av lærlinger og ved at det stadig søkes etter montører. Et inntak som enkelte avdelinger vil synes er noe skjevfordelt, da mange ansettelser er i og rundt hovedstaden. Innleieavtalen mellom klubb og bedrift gikk ut i våres, og våre kollegaer fra Litauen har for lengst reist hjem.

Dessverre ble det heller ikke i år ansatt noen jenter i årets lærlinginntak. I dag har Schindler, som i sin tid ansatte og lærte opp Nord-Europas

første heismontør, kun en kvinnelig yrkesaktiv heismontør. Det registreres at de andre heisbedriftene har ansatt opptil flere kvinnelige lærlinger de senere år.

De siste årene har det dukket opp mange nye fjes ved Schindlers kontor på Hasle i Oslo. Det har også vært store endringer i organisasjonen hvor blant annet Lasse Olberg har tatt over som direktør etter at Harald Torsøe rykket videre opp i Schindler systemet som leder av Schindler Nordic. Olberg er ikke helt ukjent for klubbledelsen som allerede i noen år har hatt en dialog med den tidligere økonomisjefen, og som nå leder sine første lokale forhandlinger for Schindler.

De lokale lønnsforhandlingene startet opp allerede i mai, med krav som

gjenspeiler prisøkningen i samfunnet og det gode resultatet i bedriften. Det var da en forhåpning om å bli ferdig før de fleste av oss tok ferie, men slik har det ikke blitt og i skrivende stund er det fortsatt ingen enighet i de lokale lønnsforhandlingene.

Parallelt har det, som tidligere nevnt, over tid vært en dialog mellom klubb og bedrift angående bedriftens bilpolitikk, uten det foreligger noe å melde annet enn at det fortsatt er dialog. Hovedstyret har satt ned et bilutvalg bestående av Vidar Nordtvedt (Trondheim), Per Erik Sagstad (Bergen), Gaute Amundsen (Gjøvik) og Rune Foshaug (Oslo).

Som et resultat av at klubben i fjor fikk på plass en overordnet teknologiavtale, er det tidligere Service-

Schindlerklubben Oslo stilte som vanlig med lag under årets heiscup.

utvalget og Fieldlinkutvalget nå slått sammen til et Teknologiutvalg. Dette utvalget består av Håkon Bauge (Bergen), Hans Henrik Staaf (Fredrikstad), Gaute Finstad (Trondheim), Mads Hjermundrud (Drammen), Peter Larsen (Bergen) og Kristoffer Syvertsen (Oslo). Utvalget setter pris på innspill, så ikke nøl med å ta kontakt.

Du bør heller ikke nøle med å ta kontakt med ditt verneombud dersom tingene ikke er i henhold til forventningene med tanke på helse, miljø og sikkerhet ute på arbeidsplassen. Det

handler om arbeidsdagen vår, og verneombudene blir ikke bedre enn det vi spiller dem. En annen nyhet som forhåpentligvis vil være et godt helse-tiltak er at støvsugere i klasse H nå er tilgjengelig for bestilling.

Høstens Schindlerkonferanse avholdes den 21. og 22. november på Linne Hotell i Oslo. Som vanlig kan hver avdeling sende en representant per tiende påbegynte medlem. Det oppfordres til å diskutere dagsorden lokalt i forkant av konferansen slik at vi får best mulig diskusjonsgrunnlag på konferansen.

Til slutt vil vi minne alle om praksisen ved at man på forhånd alltid tar kontakt med tillitsvalgte ved reiseoppdrag!

Hovedtillitsvalgt

Alexander Udnes, 959 82 334

Nestleder

Rune Larsen, 951 91 555

Lærlingtilsynsvalgt

Sivert Haugland, 469 68 990

Lærlingrepresentant

Sigve Svendsen, 400 55 561

Hovedverneombud

Kristoffer Hollås, 920 95 344

OTISKLUBBEN

☰ ERIK BROSTRØM ☑ TOR-ERIK LUNDBERG

Hei alle sammen. Håper alle har hatt en fin sommer og har fått ladet batteriene med familie og venner.

I Otis har vi fortsatt store problemer med både lønns slipper og lønn. Det meste av tiden for klubbapparat og ledelse, går på å få en oversikt på hva som er feil og hvordan rette opp dette. Det har gradvis blitt noe bedre, men vi er fortsatt ikke i mål. Dette skaper selvfølgelig stor frustrasjon hos montørene.

Vi jobber videre med å få på plass en lokal teknologiavtale. Vi har hatt to møter nå etter sommerferien, hvor vi må forholde oss også til UK-ledelsen. Så Teams-møtene blir avholdt på engelsk, hvor det da naturligvis blir mere tungt på grunn av språkbarrierer, feil oversettelse, lokale lover og så videre. Vi håper

å komme i mål med teknologiavtalen snarlig, så vi kan begynne på lokale lønnsforhandlinger. Otisklubben har et årsmøtevedtak på at teknologiavtale skal være på plass, før lokale lønnsforhandlinger startes.

Det positive er at Otis har mye å gjøre og vi har ansatt seks lærlinger etter sommeren – fem juniorlærlinger og en voksenlærling. To lærlinger i Oslo, en i Stavanger, en i Hauge-sund, en i Harstad og en i Østfold. Vi ønsker alle velkommen.

Otisklubben vant jumbofinalen over Pampas under årets heiscup i Riga.

KONEKLUBBEN

VEGARD OLIMSTAD HMF ARKIV

Som illustrasjon har redaksjonen har tatt et lite dykk i bildearkivet og funnet frem til dette bildet fra en markering utenfor Kone i forbindelse med Konekonflikten i 2017 til glede for nye medlemmer og lesere. Foto: HMF.

Vi har nå fått hilse på vår nye direktør, Richard Huber, som begynte i sommer. En dresskledd mann, opptatt av økonomi og tall.

Han skal være bosatt i København og skal lede både Norge, Danmark og Island. Det er litt for tidlig å si så mye mer enn det, men han har etter kort tid allerede rukket å lese seg opp om fredsplikten – Slettes ikke verst!

Foreløpig er arbeidsmengden god de fleste steder i landet, med flere store prosjekter i full sving, blant annet Drammen sykehus og Stavanger sykehus. Arbeidet med implementering av Starlift pågår fremdeles. Og

selv om det fortsatt er noen utfordringer som må løses, er det gledelig å kunne melde at de aller fleste av våre nye kolleger nå er organisert!

KONE har tatt inn et solid antall lærlinger i år, med ti fra VGS og fire voksenlærlinger. Neste år tas det trolig inn enda flere, bedriften har forespeilet inntil 20 stykker. I tillegg er det i lengre tid blitt jobbet med å etablere et nytt kurslokale på hovedkontoret på Ryen. Dette står nå klart og første kurs går av stabelen i midten av september.

På årsmøtet i mars var Hallelujastemningen til å ta og føle på da servicesjefen entret scenen og

snakket varmt om hvor godt det gikk i KONE. «Gullegg» ble vi lovet! Men nå er høsten kommet. Gullegget er spist opp og gråsteinen servert. Vi er i gang med lokale forhandlinger.

«Gullegg ble vi lovet!»

Etter tre forhandlingsrunder er avstanden mellom klubb og bedrift fortsatt stor. Gode resultater i fjor og hittil i år til tross, er det «mørke skyer i horisonten» og dystre dommedagsprofetier motparten velger å fokusere på.

I skrivende stund er siste tilbud som ligger på bordet på 5 % av nåværende lønn. Fortsatt et stykke under KPIen (april – april) på 6,4 %. Av de andre kravene vi har stilt, er det enighet om noen få, mens de aller fleste er avvist.

Vi har også fått motkrav som omhandler obligatorisk tjenestebil for alle, månedlig lønnsutbetaling og en overdragelse av den elektroniske kjøreboka i privatbilene våre til bedriften.

Etter flere år med moderate oppgjør, forventer klubbens medlemmer reallønnsvekst i år!

Fortsettelse følger ...

Ønsker alle en riktig fin høst!

ORONAKLUBBEN

ORONAKLUBBEN TOR-ERIK LUNDBERG

Orona fikk andre plass i årets heiscup i Riga. Bildet er tatt under premieutdelingen på banketten.

I skrivende stund så er vi i Orona midt i lønnsforhandlinger med bedriften som de fleste andre klubber. Vi har sammen med bedriften en felles visjon i Orona om å bli en mer attraktiv arbeidsplass fremover.

Men det virker litt som at bedriften vil at vi skal bli det på andre måter enn ved å øke lønn og arbeidsvilkår etter de forhandlingene vi har hatt frem til nå.

I selve klubben så har vi et veldig bra samhold om dagen. Nesten alle møter fysisk på klubbmøter og de som ikke har mulighet til å møte opp fysisk er med via Teams. Vi gleder oss

veldig masse til Heiscupen som er rett rundt hjørnet og håper på seier i år. Vinner vi ikke fotballen så skal vi hvertfall vinne banketten.

Vi er midt i en prosess hvor vi skal begynne å bruke ett nytt time-skrivingsverktøy, og vi jobber med bedriften om en felles enighet om hvordan dette skal fungere. Det eneste som mangler før vi kan ta det i bruk er en avtale på dette. Noe det virker som at vi er rett rundt hjørnet på å få til.

Etter en veldig god og lang stund med bedriften hvor de har forholdt seg til regelverk og respektert avtalene vi har, så har det stagnert

litt i det siste. Bedriften har satt innleid ufaglært arbeidskraft til å jobbe selvstendig med heis. De har også sendt en helper og en lærling alene for å montere heis på ett anlegg. Men takket være godt samhold i klubben og bra klubbarbeid så har vi sammen klart å sette en stopper for dette, og sagt fra at man ikke kodd med fagbrevet vårt. Vi regner med at det blir en bedre dialog rundt dette i fremtiden.

Ellers så oppfordrer vi folk til å søke seg inn hos oss. Vi trenger folk i sjappa og du er hjertelig velkommen til å starte og bli en del av Orona-gjengen.

TKE-KLUBBEN

STIAN ANDERSSON ODD JACOBSEN

Det har av mange grunner vært litt stille fra oss den siste tiden. Men det betyr ikke at vi ikke har jobbet.

Klubbmessig så har vi også modernisert metoden å jobbe på, og aktiviteten i klubben er stigende og de aller fleste merker endringene positivt. Vi har dessverre mistet et par bautaer i tillitsvalgtaffaratet vårt da Kim Thomassen og Ståle Guldbransen fra Bergen har gått til andre firmaer. Men vi har klart å erstatte dem med noen nye som jeg som klubbleder er veldig glad for å få med meg. Senid Delanovic i Bergen har tatt jobben som sekretær og Jonny Roger Hansen i Oslo er nestleder.

Vi føler nå at vi har en god sammenheng med erfaring, historie og innsatsvilje i klubbledelsen. Vi har også fått nye avdelingstillitsvalgte i Bergen, Kristiansand og Stavanger. Henholdsvis Andre Lunde, Marcus Henriksen og Arild Eide.

Vår nye festkomite planlegger i disse dager et forrykende Årsmøte i 2024 med klubbkurs og masse nyttig informasjon og sosiale aktiviteter. Vi håper på et bra oppmøte og at alle medlemmer får mye matnyttig ut av å være med på dette.

Det er jo også forhandlinger i bransjen i skrivende stund, som igjen i år er preget av en høy inflasjon og prisvekst som selvfølgelig også preger forhandlingene. Tross dette så har vi så langt i TKE hatt gode forhandlinger og et godt forhandlingsmiljø hvorpå vi har landet et par

viktige punkter allerede. Vi håper og tror at vi kan lande årets forhandlinger innen rimelig tid, og håper det gjelder for de andre bedriftene også.

Etter vi ble TKE så har også fokus på sikkerhet økt voldsomt. Mye nytt for alle og noe gammelt som har fått mer fokus. Vernetjenesten jobber aktivt og blir ikke arbeidsledig med det første med Hovedverneombud Odd Jacobsen i spissen.

Vi har jevnlig møter med bedrift og opprettholder et godt miljø. Og på bakgrunn av dette, så har vi også opplevd store endringer på vår arbeidsplass. Vi har også fått inn ny HR som virker som en meget oppgående dame med god kunnskap om lover og avtaler, så det er vi veldig glade for. Vi ønsker Anne-Mette Tryggen velkommen til oss.

De gamle kontorlokalene våre i Oslo har fått en runde med oppgradering og oppussing, og det begynner å se veldig fresht og fint ut både i admin- og i montørlokalene.

Ledelsen inviterte til grilling i lunsjen.

Men ikke alt er like rosenrødt, vi har for få montører i hele landet i grunn, og det går utover de som er igjen. Det har vært mye sene kvelder og nye anlegg på løpende bånd. Vi håper og tror at de lærlingene som er klare for å ta fagprøve nå vil bestå. Vi har også fått inn nye lærlinger, jevnt fordelt over alle våre avdelinger, hvorav to er jenter. Det er gledelig at vi får flere jenter inn hos oss og i bransjen.

I sommer hadde vi på nytt en grilllunsj på kontoret i Oslo for alle ansatte og det var god stemning rundt grillkullet med strålende sol. I skrivende stund er det også invitert til middag for serviceavdelingen i Oslo. Samtidig er det avreise for en god gjeng fra TKE til årets heiscup i Riga. Vår leder Morten Braastad har overrasket oss med nye draktsett med logo og knæsje farger, for utespillere, keeper og head coach. Vi går for sølvtøy i bagasjen i år!

Etter en regnfull og våt sommer ønsker jeg dere alle en fin høst. «Vi kommer når den står»

HMF ØSTFOLD

FRANK SIG HANSEN HMF ØSTFOLD

Erik Brostrøm tok blant annet for seg foreningens historie i Østfold.

Her i Østfold går ting greit og på det jevne.

Den 26. august fikk vi endelig avholdt foreningas 90-årsjubileum på Bergmans i Fredrikstad.

Vi var tjue medlemmer og ni respektive, hvor Erik Brostrøm ønsket alle velkommen og tok for seg dagens situasjon og historien i HMF Østfold.

Fra styret i HMF sentralt kom David Coron Andersen, noe som var meget hyggelig.

Han snakket litt om dagens situasjon og historien til Heismontørenes Fagforening, og resten var lydhøre.

JOBBSITUASJON

Viken Heis har mer en nok å gjøre. De merker noe nedgang på nyanlegg sammenlignet med i fjor, men har fått desto flere moderniseringer i år. De vokser sakte, men sikkert og porteføljen øker sentralt på Øst-

David Coron Andersen var invitert til den store festen.

landet. Ingen nye lærlinger eller montører. Lærningen de har nå kan gå opp til fagprøven i første halvår 2024. Viken Heis flytter dessuten inn i nye lokaler på Borgenhaugen i Sarpsborg nå i september eller oktober.

Kone Østfold har for tiden greit med arbeid på nyanlegg, og de har avsluttet montasjen på Nexans i sommer. På service kunne det godt vært noe

mer å gjøre. Kone ansatte en ny lærling rett før ferien.

Schindler Østfold har fremdeles veldig mye å gjøre. Spesielt på montasje, men også på service. Det gjelder for så vidt stort sett hele landet, så de får ikke noe hjelp fra andre avdelinger heller for tiden. Siden sist har lærlingen tatt fagprøven, og blitt montør. Gratulerer til Ola Martinsen. Dermed er de syv montører i avdelingen. Fordelt med fire på montasje og tre på service.

Otis Østfold har mye å gjøre både på service og nymontasje. Magnus Hansen begynner som voksenlærling nå den 1. oktober. Han er utdannet elektriker fra før, og har søkt jobb hos Otis siden 2017. Vi gleder oss til Magnus begynner.

Når det gjelder saken med Fredrikstad kommune (som ble omtalt i forrige nummer av heismontøren) så er vi ikke helt ferdig.

En feststemt gjeng i Østfold.

HMF BERGEN

PER ERIK SAGSTAD HMF BERGEN

Den 23. Juni markerte vi HMFs 90-års jubileum (tre år på overtid). Det var god påmelding og byen badet i sol (som den pleier).

Festkomiteen hadde jobbet så svetten sprutet i timene og dagene i forkant, for å ha opplegget helt på stell til medlemmene skulle komme.

Vi møtte opp på *Fangene på Fortet* hvor nærmere femti medlemmer ble delt inn i små kohorter etter en kjapp strupelesk i baren.

Her klatret, grublet, kastet, trykket og ropte vi til hverandre i halvannen time før et vinnerlag ble kåret, og som var ingen ringere enn «*Topp-etasjens Elite*». Dette med god margin ned til «*Styresystemskvartetten*» på andre plass og et samarbeidslag bestående av «*Dørkontrollørene*» og «*Bremsebakkene*» på tredje plass.

Videre gikk veien til *Kalfarveien 71* hvor det var laget i stand hagefest. Polden hadde gått til innkjøp av de prisvinnende pølsene fra *Solheim Kjøtt*, som blant annet serveres på ærverdige *Trekroneren*, og stilte med ropert for de som er tunghørt.

Vi fortsatte med lek og moro og kunne til slutt kåre vinnere av både lag og individuell karakter:

Årets Hastighets-Bergensere:
Styresystemskvartetten

Årets Buffer:
Ole Martin Holsen

Årets Gullkause:
Daniel Johnsen

Årets Pensjonistkause:
Roar Holthe Olsen

Vi tar sikte på at vi nå har skapt en årlig tradisjon, og ser frem til neste års sommerfest.

Pensjonert heismontør Tore Polden åpnet landstedet sitt slik at styret i HMF Bergen kunne gjennomføre et styremøte med teambuilding.

Leder av HMF Bergen, Trond Polden, måtte benytte ropert for de tunghørt på Bergenavdelingens feiring av 90 årsjubileet.

STYRETS SOMMERFEST

Dette var ikke den eneste sosiale sammenkomsten siden sist, for etter sommeren har styret vært på «studietur» til Radøy.

Vinnerne av årets Hastighets-Bergensere under jubileumsfeiringen.

Daniel Johnsen vant årets Gullkause!

Gamlefar Polden (mangeåring medlem, pensjonist og far til Trond) åpnet landstedet sitt for at styret kunne kombinere styremøte og teambuilding. Været viste seg fra en enda bedre side enn til vanlig og alt lå til rette for en perfekt dag.

Vi startet tidlig om morgenen med styremøte i lysthuset, etterfulgt av sjømatbuffet og bading, vannlek, badestamp, grillings og et stort antall latterkuler. Vi kan med trygghet slå fast at styret har blitt mer sammen-sveiset etter denne turen.

LÆRLINGSAMLING

I slutten av august arrangerte vår nye studieleder, Håkon Bauge, læringsamling i Bergen. Her ble ni læringer skolert i avtaleverk, konfliktene ved Kone og Schindler, nyere historie og litt generelt om tarifforhandlinger.

Ole Martin Holsen stakk av med den prestisjetunge prisen årets Buffer!

GODKJENNING AV BEMANNINGSBRANSJEN

Fra nyttår må alle bemanningsforetak ha godkjenning fra Arbeidstilsynet for å kunne drive lovlig utleie. Den nye godkjenningsordningen skal bidra til å luke ut useriøse bemanningsforetak og gjøre det lettere for innleievirksomheter å velge seriøse tilbydere av arbeidskraft, skriver Arbeidstilsynet som sier de vil følge opp med tilsyn.

UAKTSOM KJØRING MED FIRMABIL?

Etter en bilulykke med servicebilen til en elektriker i Trøndelag kom det regning i posten på 124 950 kroner, med 30 dagers betalingsfrist fra forsikringsselskapet. Sammen med fagforeninga klagde de til Finansklagenemda som sto fast på at 30 prosent av skadeverdien skulle betales. Finansklagenemda argumenterer for at en vanlig servicemontør (elektriker) er «yrkessjåfør», og det derfor stilles høyere krav til aktsom kjøring av vedkommende. Etter en vurdering fra LO advokat og EL og IT Forbundet, ble det enighet om at saken må avsluttes, skriver fagforeninga.no

HEISCUP 2023

Det var knyttet stor spenning rundt hvem som skulle gå seirende ut av årets heiscup i den latviske hovedstaden. Mange lag var på forhånd utpekt som favoritter, deriblant Koneklubben som vant fjorårets heiscup i Malaga.

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Etter ferdigspilt gruppespill var det klart at TKE 2 skulle møte Kone i semifinalen som vinnere av sine grupper. Det var et godt trent Kone-lag som møtte overraskelseslaget fra TKE, som i år stilte med to mannskapssterke lag med spillere fra avdelingene i Oslo, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og Bergen.

Da stillingen fortsatt var uavgjort 0-0 etter at omgangen var over, var det klart for ekstraomganger hvor hvert av lagene måtte ta en spiller av banen for hvert spilte minutt frem til første scoring. Men til tross for at Emil Bariås voktet målet godt, måtte Kone til slutt se seg slått ti minutter ut i ekstraomgangen. Kampen endte 1-0 til TKE.

Oslolaget til Orona var sterke i år, og i semifinalen møtte de Trønderheis som vinnere av sin gruppe. Trønderheis, som er et blandingslag fra foreningen i og rundt Trondheim, kjempet godt mens «... det bli itj no fæst uten skinnvæst» ljomet over høyttaleranlegget. Men til slutt måtte de se seg slått 1-0 av Orona, også her på overtid med ekstraomganger. Trønderne ble likevel beløn-

net for sin innsats utenfor banen med prisen som årets publikummer.

Til tross for strålende sol på fredagen, var det meldt regn hele lørdagen. Men det var ikke før finalene at himmelen åpnet seg og la til rette for sklitaklinger på Mežaparks Sports Village. Det ble en spennende kamp, og Orona presterte stort på banen mot et toppet lag fra TKE. Lagleder for TKE, Benjamin Hauer, hadde nemlig fått keepertalentet fra Trønderheis til å vokte målet deres under finalen. Trønderheis sin keeper Ole-Anders Audal er riktignok fra

TKE, men begrunnelsen til den brå overgangen fra Trønderheis er ukjent for redaksjonen. Det kan nevnes at Ole-Anders Audal i tillegg ble hedret med prisen som årets keeper.

Det ble en jevn kamp og etter to ordinære omganger var det også i finalen klart for ekstraomganger. Til slutt hadde hvert av de to lagene kun en utespiller og keeper igjen på banen, da Erik Thomassen scoret seiersmålet for TKE. Dermed måtte Orona se seg slått, og TKE kunne utropes som vinner av heiscupen 2023.

Gruppe 1			Gruppe 2		
Pampas	Tromsø/Bodø	1-2	Kone	TKE 1	1-0
TKE 2	Orona	1-1	Otis	Trønderheis	0-0
Pampas	Schindler Oslo	0-1	Kone	Bergen Bad Boys	4-0
Tromsø/Bodø	TKE 2	0-0	TKE 1	Otis	0-0
Orona	Schindler Oslo	1-0	Trønderheis	Bergen Bad Boys	6-0
TKE 2	Pampas	2-0	Otis	Kone	0-1
Tromsø/Bodø	Orona	0-2	TKE 1	Trønderheis	0-0
TKE 2	Schindler Oslo	2-0	Otis	Bergen Bad Boys	0-1
Pampas	Orona	0-2	Kone	Trønderheis	0-1
Tromsø/Bodø	Schindler Oslo	0-0	TKE 1	Bergen Bad Boys	1-2
Semifinale: Orona – Trønderheis		1-0			
Semifinale: TKE – Kone		0-1			
Finale: Orona – TKE		0-1			

TKE ble vinner av årets heiscup som ble arrangert den 23. september i Riga.

Orona kom på andre plass.

Årets keeper

Christoffer Østhagen
(TKE/Trønderheis)

Årets toppscorer

Ole-Anders Audal (Orona)

Årets publikummer

Trønderheis

Årets kjemper

Stian BB (Otis)

Årets jumbo

Otis

Kone.

Bad Boys Bergen.

Foreningslaget Pampas.

Laget fra Nord-Norge (Tromsø/Bodø)

Et av to lag fra TKE.

Ingen cup uten et sekretariat.

Orona vs. Trønderheis.

Blod, svette og tårer.

Christoffer Østhagen, som sammen med keeper Simen Tsesmetsis var de to siste gjenværende spillerne på banen for Orona, hadde til tross for en målløs finale scoret flere mål enn de fleste gjennom cupen med totalt fem scoringer. For dette ble han tildelt prisen som årets toppscorer.

JUMBOFINALEN

I årets jumbofinale var det foreningslaget Pampas som møtte Otis i bunnstriden, men her ble laget fra

Otisklubben for sterke for pampas, som i år slet med stort forfall. På kort varsel stilte Nijat Nabi (Kone) sporty opp for foreningslaget, men likevel måtte Pampas se seg slått 2-0 i Jumbofinalen. Dermed måtte lagleder Rune Larsen og resten av pampas erkjenne nederlaget etter fjorårets andreplass i cupen. Stian BB som tok imot den ikke fult så prestisjetunge prisen på vegne av Otisklubben, uttalte at det var moro å være best av de dårligste. For heis-

cupen handler stort sett om å ha det gøy på tvers av klubbene. Stian ble for øvrig kåret til årets kjemper.

BANKETTEN

Tradisjon tro var det samme kveld duket til bankett i festsalen på Radisson Blu Latvija Conference & Spa Hotel hvor de fleste deltagerne bodde. Her fortsatte den gode stemningen mens vi nøt en god trereters middag.

Duellene var mange.

Oslo vs nord.

Kone vs TKE.

Siden lederen av foreningen desverre måtte melde forfall til årets store sosiale og sportslige begivenhet, var det nesteleder Rune Larsen og kasserer Thomas Johansen som trygt ledet oss gjennom premieutdeling og ord for dagen, mens DJ Stocka snurret plater ut i de sene nattetimer.

EN STOR TAKK

Det er en del som skal organiseres før og under gjennomføring av heiscupen. I år var det organisasjonssekretær Erik Eikedalen og kasserer Thomas Johansen som hadde stått

for bestilling og organisert det hele, noe vi som jobber tett på dem vet at ikke alltid er en så enkel oppgave.

Til hjelp i sekretariatet, både på fredagens trekning og under selve cupen, fikk vi god hjelp av Rune Grimshøy, Trond Ofte, Kjell Olaf Erikstad og Ståle Hovland. Unnødvendig var også fungerende leder av foreningen – nestleder Rune Larsen.

Vi retter en stor takk til disse gode bidragsyterne som har lagt til rette slik at alle vi andre kan gjøre vårt som spillere og publikummere.

TRADISJONEN FORTSETTER

Det var i år 41 år siden den første heiscupen ble arrangert på Volds-løkka i Oslo. Bare med unntak av to år med pandemi, så har det hvert år siden blitt arrangert heiscup for forskjellige steder i Norge og i Europa. Neste års heiscup vil dermed bli den 40. i rekken hvor vi fortsetter tradisjonen med å bygge samhold mellom klubbene på tvers av landsdelene på denne måten.

Under banketten kunne Rune Larsen annonsere at neste års heiscup vil bli avholdt i sydligere strøk. Nærmere bestemt i det som noen vil kalle for fotballens mekka: Barcelona.

Det var i år rett i underkant av 200 medlemmer som hadde funnet veien til Riga. Det håpes på enda bedre oppmøte neste år, og kanskje vil vi overgå rekordårene som når heiscupen ble arrangert i København og i Dublin hvor over halvparten av de yrkesaktive medlemmene til foreningen deltok. Her er det åpent for både de som stiller lag og for de som kun ønsker å være med som publikum. Gammel eller ung – her er det alle aldergrupper fra 18 til 75+. Vi ses neste år!

Poengene telles før semifinalen.

TRE NYE KLASSER VED OPPHEI

Med eldrebølgen følger behovet for flere læringer inn i heismontørfaget, noe som har ført til at det i år er blitt opprettet hele tre klasser ved opplæringskontoret for heisfaget (Opphei).

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

«Aldri før har det vært så mange læringer inne ved Opphei på en gang», fortalte Lars Aleksander Selebø til redaksjonen da vi snakket med han i forbindelse med fjorårets lærlingeopptak. I fjor var det 21 nye læringer fra hele landet fordelt på to klasser.

Nå kan Lars, som er faglig leder ved Opphei, fortelle at det i år er hele 49 nye elever fordelt over tre klasser på Opphei. 31 av de nye lærlingene kommer rett fra skolen, mens 18 av dem er hjelpere eller elektrikere som skal avlegge fagprøve i heismontørfaget. Totalt er det nå 99 læringer inne på Opphei fordelt over tre årskull.

I år er det Kone som leder an med hele 15 nye læringer. Rett etter følger Schindler med tolv, TKE/Thyssen med åtte, Orona med sju, Otis med seks og Motum med en.

Gledelig er det at det i årets lærlingekull befinner seg tre jenter. Antall yrkesaktive jenter i faget med tilknytning til foreningen økes dermed fra ni til tolv. To av dem er ansatt i TKE (tidligere Thyssen) og en ved Oronas avdeling i Hamar.

«Det er gledelig at arbeidsgiverne endelig har fått øynene opp for at jentene fungerer i sjakten», sier

Ingrid Overholt, som legger til at det fortsatt er en vei igjen å gå. Ingrid er ildsjel og initiativtaker i Jenteringen som jentene i heisfaget nå kaller seg.

INTROUKA

Tradisjon tro var foreningen invitert med på lærlingenes introuke ved Opphei i uke 35 for å snakke om hva en fagforening gjør og hvorfor man bør organisere seg. Fra foreningen deltok David Coron-Andersen, sekretær i HMF, Lars Erik Mørch, lærlingerepresentant i HMF og Tor-Erik Lundberg, redaktør og styremedlem i HMF.

I tillegg til at foreningen fikk anledning til å presentere seg, var også

daglig leder i HLF, Ben Gjerland, invitert for å fortelle om deres arbeid og bidrag til bransjen. Lærlingene fikk også matnyttig informasjon fra en representant fra avdeling for fagopplæring i Oslo fylkeskommune, og en alltid så engasjert Håvard Svang fra Kone holdt et innlegg om rus og avhengighet.

Resten av uka bestod blant annet av informasjon om læreplanen for heisfaget, HMS, FSE, opplæring i bruk av arbeidsutstyr og en dag hvor lærlingene fikk anledning til å bli kjent med egen bedrift.

David forteller om foreningen og fordelene ved å være organisert.

LØNNSREGULERING

Ifølge Overenskomsten for heisfaget skal det to ganger i året utarbeides en lønnsstatistikk for faget.

REDAKSJONEN

Lønnsreguleringen nedenfor er hentet fra protokoll mellom partene som er datert den 7. juni 2023. Utrekningene er basert på lønnsstatistikk for 3. og 4. kvartal i 2022 fra HLF-bedrifter. Fagarbeiderlønn etter 1 år er 93 prosent av gjennomsnittslønna i faget.

Fagarbeider etter 1 år	100,00 %	Kr 395,88
Fagarbeider nyutdannet	99,704 %	Kr 394,21
Hjelpearbeider etter 2 år	90,291 %	Kr 357,44
Hjelpearbeider, begynnerlønn	84,079 %	Kr 332,85

LÆRLINGLØNN, BEREGNINGSGRUNNLAG

VG 3 - bedrift		
1. halvår	30 %	Kr 127,70
2. halvår	40 %	Kr 170,27
3. halvår	45 %	Kr 191,55
4. halvår	55 %	Kr 234,12
5. halvår	80 %	Kr 340,54

VG 3 - skole		
1. halvår	60 %	Kr 255,41
2. halvår	75 %	Kr 319,26
3. halvår	80 %	Kr 340,54

FAGTILLEGG

Fagtillegg	5 år	10 år	15 år	20 år
	Kr 5,80	Kr 11,62	Kr 14,54	Kr 17,47

SMUSSTILLEGG

Smuss gruppe 1	Kr 27,31
Smuss gruppe 2	Kr 20,54

NI AV TI ØNSKER FORTSATT JOBB

Fellesforbundet har nylig gjennomført en spørreundersøkelse blant sine polske medlemmer i bemanningsbransjen. Resultatene levner ingen tvil om at ansatte i bemanningsbransjen fortsatt ønsker å jobbe i Norge, skriver fellesforbundet.no.

LOKFØRERE FIKK LØNNSHOPP PÅ 63.600

Lokomotivførerne i TM Togdrift fikk et lønnshopp på 5300 kroner i måneden. Noe som utgjør til sammen 63 600 kroner mer i året. Forhandlingsresultatet sprenger den såkalte frontfagsramma mellom LO og NHO, skriver frifagbevegelse.no.

TØFT BOLIGMARKED

En oversikt viser at en sykepleier i 2013 hadde råd til 13 prosent av boligene i Oslo. I dag har de råd til bare 1,5 prosent av boligene. Start/grunnlønn for en sykepleier varierer, men i Oslo Kommune ligger den i 2023 på kroner 569 219,-

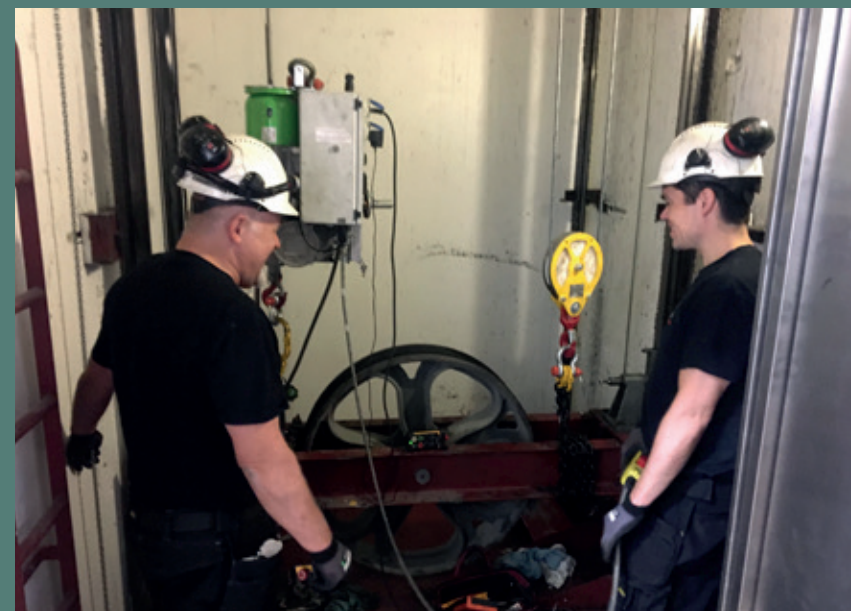
PRØVENEMDSAMLING

Foreningen har sammen med *Opplæringskontoret for heisfaget* tatt initiativ til å dra i gang en nasjonal samling for prøvenemdene i heismontørfaget.

REDAKSJONEN HMF BERGEN

«Det er noen år siden sist prøvenemdene ble samlet, så nå er tiden inne for en ny samling med gjennomgang av den nye læreplanen, erfaringsutveksling og samordning – slik at for eksempel prøve kandidater som går opp i Oslo får den samme gjennomføringen som en kandidat i Bergen», forteller Rune Larsen som følger opp dette initiativet på vegne av foreningen.

Nå er det klart at prøvenemdsamlingen avholdes den 2. til 3. november i Oslo. Dagsorden vil bli sendt ut i god tid før samlingen.

Illustrasjonsfoto. Foreningen har tatt initiativ til å samle prøvenemda til en felles konferanse.

UTPEKING AV PRØVENEMD

Det er en praksis gjennom flere tiår at det er foreningen som peker ut kandidater til å sitte i fagets prøvenemd. Disse sitter for fire år av gangen og lønnes direkte

fra fylkene når de utfører oppgaver for prøvenemda. Totalt er det for tiden 32 sensorer i prøvenemda, hvorav 28 av dem er fra montørene. De fire andre kommer fra arbeidsgiversiden eller andre deler av bransjen.

SKAL DU SØKE JOBB I EN ANNEN HEISBEDRIFT?

Ta alltid kontakt med tillitsvalgt i bedriften du skal søke deg til først!

Kontaktinformasjon finner du på baksiden av bladet eller på www.heis.no

DU MÅ IKKE HA FOR TRANGE VERNESKO

En oljearbeider måtte amputere en tå og ble ufør avfor trange vernesko. Lagmannsretten mener det ikke gir rett til erstatning for yrkesskade, og Høyesterett vil ikke behandle saken, skriver frifagbevegelse.no.

VIL DE UNGE TAPE PÅ REFORMERT AFP?

35 år etter at AFP-ordningen så dagens lys, er den igjen oppe til ny behandling.

REDAKSJONEN PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Da avtalefestet pensjon (AFP) ble opprettet i 1988 som en del av tariffavtalene, var dette en tidlig pensjon tiltenkt de som ikke kunne stå i arbeid frem til de fylte 67 år. Da ordningen ble reformert i 2011 som en del av pensjonsreformen, ble den gjort om til en livsvarig tilleggspensjon som kan tas ut fra fylte 62 år.

For at man skal kunne kvalifisere seg til å få AFP må en i dag oppfylle visse kriterier, og fallgruvene for å kunne miste AFP er mange. Deriblant må du ha jobbet de siste sju av ni årene i en bedrift med tariffavtale.

AFP-ordningen bygger på treparts-samarbeidet, hvor staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og bedriftene som er tilsluttet ordningen dekker kollektivt 2/3. Arbeidsgiveren har varslet at de ikke kommer til å øke sin betaling til ordningen. Om staten skal øke sin andel avhenger blant annet av hvilke partier som har Stortingsflertallet. Høyresiden har sagt blankt nei til å øke statens bidrag til AFP-ordningen, så det er stor usikkerhet rundt finansieringen.

Under tariffoppgjøret i 2018 ble LO og NHO enige om å utrede en ny AFP-ordning. I en utredning er det

Vil det fortsatt være AFP igjen når dagens unge går av, og hvordan vil ordningen se ut?

blitt skissert at utbetalinger skal bindes opp mot den enkeltes opptjeningstid i en tariffbedrift. Da vil kanskje langt flere enn i dag kunne få AFP, noe som igjen vil øke utgiftene til ordningen.

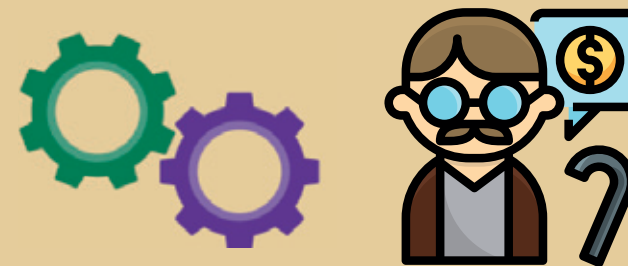
Innad i LO er det stor uenighet mellom flere forbund om hvordan en fremtidig AFP ordning skal se ut og om det i det hele tatt skal prioriteres i vårens tariffoppgjør.

DE YNGSTE TAPER?

Eystein Garberg, lederen i Elektroarbeidernes Fagforening Trøndelag,

frykter at pensjonsordningen LO jobber med kan svekke økonomien for organiserte arbeidere født etter 90-tallet.

«Eneste måten å få gjennomført endringer i pensjonssystemet er å ha lange overgangsordninger som ikke rammer dem som skjønner eller bryr seg om saken her og nå. De som bryr seg om saken nå, kommer godt ut av det på grunn av overgangsordningen, mens framtidige generasjoner kastes utenfor stupet», uttaler Eystein i et intervju med frifagbevegelse.no.

AFP ER EN LIVSVARIG TILLEGGS PENSJON

Hvis du venter med å ta ut AFP, vil du få høyere årlig AFP.

Hvis du venter med å ta ut alderspensjon, vil du få høyere årlige alderspensjon.

AFP, LANGVARIG SYKEFRAVÆR OG PERMISJON

Komplisert, urettferdig og ulogisk:

Hvis man ikke er i stand til å jobbe fullt etter fylte 62 år, kan man likevel søke om AFP ved siden av alderspensjon.

Man kan berge AFP også hvis helsa ikke er på topp.

Før man fyller 62 år kan man da motta arbeidsavklaringspenger eller delvis uføretrygd under forutsetning at man fortsetter i jobb i minst 20 prosent. Dersom man da sier fra seg uføretrygd ved fylte 62 år, vil man få AFP.

De siste tre årene før uttak av AFP må man ha vært sammenhengende ansatt og reell arbeidstaker. Arbeidsforholdet må være på minst 20 prosent.

ALLE HEISMONTØRER HAR VALGFRI PENSJONSALDER FRA 62 ÅR

Pensjonsalder betyr rett til å få utbetalt pensjon. Du kan jobbe hel eller redusert stilling mens du tar ut pensjon.

Du velger selv om du skal ta ut AFP eller ikke. Du kan for eksempel ta ut 40 % av pensjonen, med eller uten AFP i tillegg.

KAN JEG MISTE AFP?

JA! Pass deg for følgende tre feller:

- For å få AFP må du søke mens du fortsatt er i arbeid.
- Du jobber i en bedrift uten tariffavtale.
- Du får innvilget uføretrygd rett før du fyller 62 år, og fortsetter på uføretrygd i etterkant.

FRAVÆRSGRENSER

Ved lange fravær de siste tre årene før uttak mister man AFP. For de fleste betyr dette at man må følge med på fraværene etter 59-års dagen.

Grensene er:

- Permisjoner på til sammen mer enn 26 uker
- Sykefravær på til sammen mer enn 52 uker.
- For arbeidere født etter 1.3.1955 er grensen for sykefravær 78 uker. Arbeidsavklaringspenger regnes som sykefravær.

ET ANGREP PÅ DEN NORSKE ARBEIDSLIVSMODELLEN

Etter mange politiske streiker og fanemarkeringer vant fagbevegelsen gjennom med mange av sine krav da Stortinget endelig vedtok regjeringens forslag til innstramminger i innleieregelverket.

☰ 🇳🇴 TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Vi er på Eidsvollplass sammen med en rekke andre fagforeninger som alle har tatt med fana for å markere seg mot ESA (les: EU) sitt forsøk på å overstyre det nylige innførte regelverket mot bemanningsbransjen. I Bergen, Trondheim, Stavanger og Gjøvik var det tilsvarende fanemarkeringer.

På en scene foran Løvebakken har Bygg Band rigget seg til, og over høyttaleren høres en norsk versjon av klassikeren Bella Ciao sunget med kraftig røst av den pensjonerte fagforeningsmannen Egil Mongstad.

Mellom musikkinnslagene var det flere appellanter opp på podiet deriblant Fellesforbundets Jørn Eggum, nyvalgt leder av EL og IT Forbundet Geir Ove Kulseth og Joachim Espe fra Byggningsarbeidernes Fagforening.

ET ANSTENDIG ARBEIDSLIV

«Lovendringene som trådte i kraft i år var en historisk seier for fagbevegelsen og alle oss som kjemper for et anstendig og organisert arbeidsliv. Innstrammingene, og ikke minst forskriften som forbyr innleie fra

bemanningsbyråer i byggebransjen i Oslo, Viken og Vestfold, tok de et viktig skritt for å rette opp den fatale feilen som ble gjort i 2000 da politikerne vedtok det totale frislippet av bemanningsbransjen. Frislippet førte til et løsarbeiderregime, med A- og B-lag i arbeidslivet som har spist seg inn i bransje etter bransje», sa Joachim Espe i sin appell og ramset opp hvilke konsekvenser dette har hatt for norsk arbeidsliv slik som

sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

MAKTFORSKYVNING

«I sum har dette ført til en dramatisk maktforskyvning mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidslivet har blitt tøffere og den norske arbeidslivsmodellen forvitrer i praksis ute på byggeplassen, på fabrikkene, i lagerhallene, og over alt hvor faste ansettelser foretrekkes. Der det før

Den 20. september 2023 ble det avholdt flere fanemarkeringer for å minne politikerne på at de må stå fjellstøtt i møtet mot ESA. Foto: Lundberg.

var to parter på arbeidsplassen, arbeidstaker og arbeidsgiver, der ansatte hadde et reelt stillingsvern og det var forhandlinger mellom partene, ser vi at bemanningsbyråene har gjort at arbeidskraft behandles som en hylleware på linje med andre materialer i produksjonen. Den skal kunne bestilles og returneres når den trengs, den skal være fleksibel og billig, den skal ikke bli syk eller ha pappaperm, den skal ikke stille noen krav», la Espe til og etterlyste den norske arbeidslivsmodellen hvor man investerte i arbeidskraften gjennom fagopplæring, kompetanseheving og anstendige

lønns- og arbeidsforhold som veien til økt produktivitet og kvalitet.

BRUSSEL VIL HA OMKAMP

«Den norske arbeidslivsmodellen og det organiserte arbeidslivet har ikke bare venner. I dag står vi her for å forsvare oss mot ESAs angrep. EUs overvåkningsorgan mener det er Brussel og EØS-avtalen, og ikke norske politikere og partene i arbeidslivet, som skal regulere norsk arbeidsliv. Det kan verken vi eller stortingsflertallet akseptere», sa han og minnet oss på at Høyre har varslet at de vil reversere lovendringen dersom de kommer til makta.

«Regjeringen må stå fjellstøtt på loven og forskriften som allerede er innført!»

Han avsluttet med en klar oppfordring til politikerne på venstresida i norsk politikk, stortingsflertallet som vedtok lovendringene, og regjeringa, om å stå fjellstøtt på loven og forskriften som allerede er innført!

NORGESMODELLEN

Årlig kjøper det offentlige varer og tjenester for 740 milliarder kroner. Nå vil regjeringen at det offentlige skal bruke innkjøpsmakten til å stille strengere krav til offentlige oppdragsgivere og leverandører som et ledd i å forebygge arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

REDAKSJONEN

«Vi ser at det fortsatt er store utfordringer med arbeidslivskriminalitet i enkelte bransjer. Vi vet blant annet at det forekommer underbetaling i bygge- og anleggsbransjen og ulovlige lønns- og arbeidsvilkår i renholdsbransjen. Reglene som nå innføres vil fremme seriositet særlig

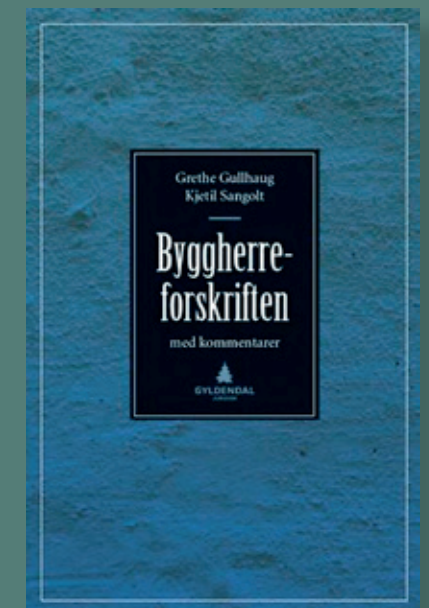
i disse bransjene», sier arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen.

Her er kravene som innføres 1. januar 2024 for bygge- og anleggsnæringen og renholdsbransjen:

– Endringer i anskaffelsesforskriften og forsyningsforskriften: Offentlig oppdragsgiver skal stille kontraktsvilkår om betaling av lønn og annen godtgjørelse via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling

– Endringer i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter: Offentlig oppdragsgiver skal stille krav om etterlevelse av reglene om obligatorisk tjenestepensjon og HMS-kort, og kontrollere at de følges opp

– Endringer i byggherreforskriften: Nye krav til språkferdigheter og informasjonsplikt i bygge- og anleggsbransjen for å ivareta HMS og sikkerhetshensyn, og krav til kontraktsvilkår om dette.

ACER SAKEN TIL HØYESTERETT

Tirsdag den 5. september startet Høyesteretts behandling av ACER-søksmålet.

TOR-ERIK LUNDBERG RUNE LARSEN

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Nei til EU mener avståelsen av norsk suverenitet til EUs energibyrå ACER og EØS-tilsynet ESA er i strid med Grunnloven. Stortinget fulgte ikke Grunnlovens § 115, som blant annet krever et kvalifisert tre fjerdedels flertall, da EUs tredje energipakke ble vedtatt i mars 2018. Nei til EU mener suverenitetsavståelsen på energiområdet er mer enn «lite inngripende».

«Vi har en forventning om å vinne frem med en avgjørelse fra Høyesterett som bidrar til at vi igjen kan få nasjonal politisk kontroll med kraften, uten det EU-styrte markedsregimet som har gitt oss en strømpriskrise», sier Nei til EU-leder Einar Frogner.

«Saken er av stor betydning for mindretallsvernet som ligger i Grunnloven. Det er ikke holdbart at et alminnelig flertall på Stortinget skal kunne sette mindretallsvernet til side. Folkestyre og suverenitet henger sammen», legger Nei til EU-lederen til.

Det var i november 2018 at Nei til EU først stevnet staten, og i mars 2021 fikk Nei til EU medhold i Høyesterett om at saken kan fremmes. Oslo

Foreningen var til stede med fana for å vise sin støtte i Nei til EUs søksmål mot staten i Acer-saken. I front på bildet ser vi Boye Ullmann (Fellesforbundet/Industriaksjonen) foran det som skal illustrere EUs energipakke.

tingretts dom fra den 22. november 2021 ga ikke Nei til EU medhold, og anken ble forkastet av Borgarting lagmannsrett den 7. desember i 2022. Lagmannsretten ga likevel Nei til EU medhold på enkelte punkter.

Dommen fra Høyesterett forelå enda ikke da Heismontøren gikk i trykken. Men ikke forvent å lese noe om rettsaken i riksmidlene, som høyst kritikkverdig har vært fraværende under rettsaken.

HOVEDVERNEOMBUDET PÅ IKEA SOM FIKK SPARKEN FÅR ERSTATNING

Dommen fra Oslo Tingrett som falt den 21. august slår fast at avskjeden av det tidligere hovedverneombudet ved IKEA var urettmessig og at beslutningen om å ta fra ham vervet som hovedverneombud var ugyldig.

REDAKSJONEN

Først fratok ledelsen ham vervet som hovedverneombud. I mars 2022 ble det avsatt hovedverneombudet valgt til nestleder i HK-klubben ved IKEA-varehuset. Tre måneder senere ble han avskjediget fra sin stilling og mistet da også vervet som tillitsvalgt.

Begrunnelsen for avskjeden skal angivelige være negative atferd, og at han hadde for høyt fravær fra sin vanlige jobb, skrev HK-nytt. Et fravær som ifølge LO-advokaten skyldtes utøvelsen av vervet som tillitsvalgt.

IKEA, som ble dømt til å betale det tidligere hovedverneombudet en erstatning på kroner 636 000 i tillegg til at de må dekke 210 000 kroner i advokatutgifter, anker ikke dommen som ga hovedverneombudet medhold.

Dommen viser at verneombud og tillitsvalgte er vernet av Arbeidsmiljøloven og Hovedavtalens bestemmelser når de utøver sine verv på vegne av øvrige ansatte og medlemmer.

HUNDRE PROSENT ORGANISERTE I LIFT-TECH

Det er nå full organisasjonsgrad i heisbedriften Lift-Tech AS som er lokalisert i Ålesund.

REDAKSJONEN

«Det er gledelig å kunne ønske heismontørene i Lift-Tech velkommen inn i den organiserte heisbransjen», sier Markus Hansen og legger til at han venter spent på å få tariffavtale i bedriften.

«I 2023 er Lift-Tech AS det eneste lokalt eide heisfirmaet i Møre og Romsdal, og et av svært få norskeide på landsbasis. Vi er også et av Norges eldste uavhengige heisfirma», skriver de på sine nettsider. Lift-Tech AS ble etablert i 1992, den gang som et firma under Sanne Heis AS, og har sju montører og to lærlinger. I følge proff.no hadde selskapet i 2022 et resultat før skatt på 746 000 NOK, som var en nedgang fra året før hvor resultatet var på 1 246 000 NOK.

FØLG HMF PÅ SOSIALE MEDIER

@HMFagforeninga

heismontorene

hmf1930

@heismontorene

@HMFagforeninga

Heismontørenes Fagforening

Heismontørenes Fagforening

www.heis.no

KÅRING AV NORGES BESTE NYMONTASJE

På nyåret annonserte Faglig Utvalg i foreninga at de inviterte til en konkurranse om hvem som er best i Norge på montasje – og nå er vinneren kåret.

THOMAS JOHANSEN/FAGLIG UTVALG

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

Høytidelig premieutdeling under banketten på heiscupen i Riga. F.v. Marcus Gjedde, Lars Erik Mørch og Thomas Johansen. Foto: Lundberg.

Lars Erik's vinner heis er en Orona X15.

Stolen sett fra undersiden.

«Trikkeskiner» i sjakta på vinnerheisen.

Ingenting er overlatt til tilfeldighetene på heisen til Lars Erik.

Hensikten med konkurransen var å sette søkelyset på alle de flinke fagforeningskameratene som daglig er ute og monterer heis, og konkurransen var ment som en motivasjon for alle våre medlemmer til å bli en enda bedre heismontør. Dette i en

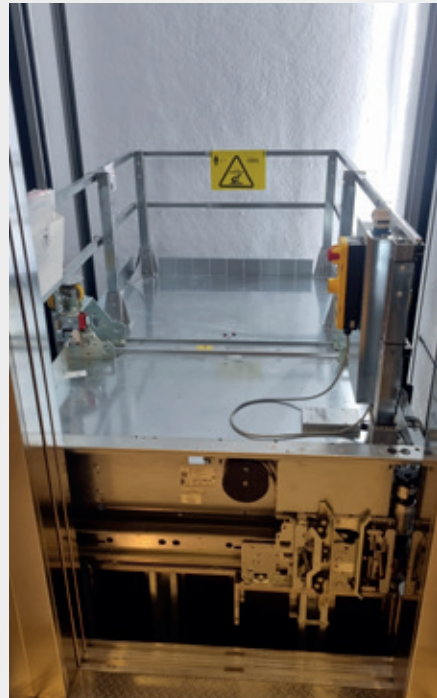
«Juryen mener de har gjort en korrekt avgjørelse basert på montasjerutiner i de respektive bedriftene, og ved en generell vurdering av arbeidet som er gjort.»

tid hvor effektivitet og økonomisk fortjeneste har blitt synonymt med kvalitet i stedet for å fokusere på det som faktisk betyr mest; et godt faglig utført arbeid!

Vinnerheisen.

Faglig Utvalg fikk inn flere bidrag til konkurransen som på forhånd ble annonserte her i Heismontøren og på våre sosiale medier som Facebook, Instagram og Snapchat. Vi fikk inn flere hundre bilder og videoer, samt dokumenter som forklarer monta-

Markus Gjedde leverte et strøktent anlegg.

sjen eller spesielle hendelser under montasjen.

For juryen, bestående av Kim Roger Simble, Thomas Johansen, Stian BB, Teodor Kirkenær, Bjørn Magnus Aspevold og Markus Markmanrud, var det svært vanskelig å skille mellom første og andreplassen.

Men juryen mener de har gjort en korrekt avgjørelse basert på montasjerutiner i de respektive

Marcus hadde gjort pent arbeid.

bedriftene, og ved en generell vurdering av arbeidet som er gjort.

Juryen kårer derfor Lars Erik Mørch i Orona som vinner av konkurransen Norges beste nymontasje. Lars Erik monterte her en Orona X15, som har en nyttelast på 1000 kg. Vi gratulerer, og premien er foruten for heder og ære et gavekort på hele 8000 kroner.

Marcus Gjedde i Kone måtte dermed se seg slått på målstreken, men han

Det var ikke mye å utsette på arbeidet til Marcus.

kan fortsatt titulere seg med å ha levert et av Norges fineste montasje-anlegg. Gratulerer!

Med dette håper Faglig Utvalg at vi med denne konkurransen kan ha bidratt til å løfte hverandre opp ved å fokusere på faglig utført arbeid i vårt vidstrakte land.

Faglig Utvalg ser frem til neste år og alle de fine bidragene vi da kommer til å få. Lykke til!

STREIK I USA

Fredag den 15. september gikk arbeidere ved tre bilfabrikker i USA ut i streik etter at fagforeningen UAW ikke oppnådde noen avtale med bilprodusentene.

Arbeidstakerne krever at den gjenreiste bilindustrien gir tilbake goder de har avstått fra for å redde arbeidsplassen. De tre Detroit-baserte bilfabrikkene som fortsatt har fagforeninger, er Ford, General Motors (GM) og Stellantis (tidligere Fiat Chrysler), skriver nrk.no.

Lønnskravet er på 40 prosent lønnsøkning, noe som tilsvarer lønnsøkningen til direktøren (CEO), og nylig takket de nei til et tilbud om 21 prosent lønnsøkning. Opptil 146 000 medlemmer kan bli tatt ut i den historiske streiken i amerikansk bilindustri.

KURS VED HBU I 2024

Det er noen måneder igjen før vi tipper inn på 2024. Men senteret er godt i gang med å forberede neste år.

Scan QR-koden med mobilen din og følg linken for å melde deg på kurs!

MARTIN GRANSETH HBU

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Ukeskursene begynner i slutten av januar, og du kan allerede nå melde deg på for hele neste år. Gå på hjemmesidene våre, www.heisutdanning.no, eller bruk QR koden og scann den med telefonen. Husk at om du ønsker å gå på kurs til et spesifikt tidspunkt kan det være du må være raskt ute. Her gjelder førstemann til mølla prinsippet. Har du ikke gått kurs i år, er det fortsatt noen få kurs igjen. Meld deg på før kursene blir fylt opp.

FSE-KURS 2024

FSE kursene er satt opp og dere er satt opp på kurs. De aller fleste av dere var med på årets kurs og vil få et nytt kurs på samme tidspunkt som i år, mens noen av dere var ikke med av forskjellige grunner. For 2024 vil all få SMS i god tid før kurset om når dere skal på FSE kurs. Kursene starter i januar og vil fortsette gjennom vinteren og bli ferdige på våren. Skulle ikke tidspunktet passe sier du ifra, og så får du et nytt kurs på et tidspunkt som passer bedre.

OPPHEI ER 25 ÅR

Lørdag 14. oktober er Opphei 25 år. Fredag 13. oktober er det fri lunsj, kaker og taler. Alle er velkomne, og servering begynner etter kursene på senteret kl. 11.

TA KONTAKT

Har du spørsmål om noen av sakene, eller om helt andre ting er vi tilgjengelig på telefon 22 79 35 10, eller på e-post post@heisutdanning.no og post@opphei.no

NY OLJE-LØNN

Industri Energi og Norsk Rederiforbund (NR) ble før sommeren enige om ny lønn for de ansatte på Flyteriggavtalen. Resultatet av meklingen er at minstelønssatsene øker med 6,5 prosent, inkludert feriepenger. Alle skal uansett være sikra et lønnstillegg på minst 5,2 prosent. I tillegg er det økning på nattillegget og helligdagsgodtgjørelsen.

7000 LOVBRUDD

Statens vegvesen krevde at en underleverandør ble fjernet fra deres anlegg etter massivt juks med arbeidstida. I august tok politiet ut tiltale mot daglig leder og styreleder i Killingmo freseservice. I løpet av to år har bedriften til sammen brutt Arbeidsmiljøloven over 7000 ganger. Selskapet er også ilagt en foretaksstraff på 6,2 millioner kroner.

TO MILLIONER

Tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at alle de fire hovedsammenslutningene for arbeidstakerne – LO, Unio, YS og Akademikerne – hadde en medlemsøkning i 2022.

Antallet organisert arbeidstakere i Norge har nå passert to millioner.

KUNNSKAPSLØFTET

Med hjelp fra dyktige fagfolk i bransjen har utdanningssenteret fått et etterlengtet løft for å kunne levere et godt og relevant kurstilbud til alle brukerne av senteret. De nye kursene tar for seg flere temaer formidlet av ulike instruktører gjennom hele kursuka.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Redaksjonen er blitt invitert med på en samling for instruktører tilknyttet Heisbransjens Utdanningssenter (HBU), hvor det utvilsomt er mye heiskunnskap blant de engasjerte deltagerne som er samlet for å evaluere og planlegge nye kurs. De er alle svært kompetente fagfolk som brenner for faget, og som ønsker å dele erfaringen de har fra sjakta med resten av bransjen.

Med denne engasjerte gjengen som instruktører, så er det ikke rart at det nye kurset ved utdanningssenteret har fått gjennomgående bra tilbakemeldinger. I den nye kursuka er det lagt opp til større variasjon med flere temaer og forskjellige instruktører, samt en bedre balanse mellom teori og praksis.

Ukeskurset i 2023 tar for seg flere hovedtemaer slik som motor og mekanikk med fokus på lager og skiver, service på hydraulikk inklusiv ventilblokkens oppbygging og virkemåte og en del som tar for seg alt du trenger å vite om heisalarmer.

Tema som «brems og fang» med justering av brems står ofte på

Øverst f.v.: Odd Arne Erikstad, Odd Jacobsen, Robert Karesius Eilertsen, Kim Roger Simble, Håvard Hanslien, Geir Jacobsen, Gaute Finstad. Nedre rad f.v.: Martin Granseth, Kari-Anne Aarup, Rolf Edvard Paulsen, Lars Selebø, Steinar Gærup og Steinar Andresen.

ønskelistene til både kursdeltagerne og bedriftene, får vi vite mens instruktørene engasjert diskuterer hva som bør være med på kursuka i 2024.

Det er tydelig lett å se hvilke deler av faget de forskjellige instruktørene brenner mest for. Odd som er verneombud, ønsker at kursene skal ha

enda mer fokus på HMS. Mens Kim-Roger foreslår at sluttkontroll og måleteknikk bør være et av temaene. Før de alle enes om at HMS, måleteknikk, sluttkontroll og forskrifter bør flettes inn uansett tema.

Det er ikke bare selve innholdet i kurset som er blitt fornyet.

Utdanningssenterets lokaler i kjelleren utvides med 88 kvadratmeter forteller Steinar Andresen, som siden 2020 vært ansatt som daglig leder ved HBU.

«Klasserommene fikk seg et malingsstrøk under koronaen og nå skal gulvbelegget i klasserommene byttes ut. Senteret har også gått til anskaffelse av en gassgrill, så nå bør alt ligge til rette for en fin kursuke,» sier Steinar.

Av annet nytt er det nå innført aktiv påmelding til kurs. Det vil si at det nå er opp til hver enkelt deltaker å klikke seg inn på nettsidene til utdanningssenteret for å melde seg på kurs. Dette i motsetning til tidligere hvor alle som var berettiget kurs automatiske ble påmeldt en kursuke.

Så hvorfor nøle? Meld deg på i dag ved å klikke deg inn på www.heisutdanning.no. Utdanningssenteret er tross alt noe vi har forhandlet oss frem til i tidligere tariffoppgjør for å kunne følge med i utviklingen.

«Hva er fagbrevet verdt uten et kompetanseløft?»

Gaute Finstad, heismontør i Schindler og instruktør for HBU

PS: Utdanningssenteret ønsker å knytte til seg flere fagfolk som kan bidra med å utvikle kurs og/eller undervise. Ønsker du selv å bidra, eller kjenner du noen andre som du mener bør dele sine erfaringer? Ta kontakt med Steinar (steinar@heisutdanning.no).

REDUSERT ARBEIDSTID

Oslo og Stavanger tester nå ut en ordning med redusert arbeidstid for ansatte i barnehager. De neste to årene skal det undersøkes hvordan ansatte, barn og foreldre opplever barnehager med redusert arbeidstid. I Stavanger skal de ansatte jobbe fire dager i uken, mens i Oslo testes det å jobbe kortere dager. Hensikten med forskningen er å belyse om prosjektet vil påvirke tjenestekvalitet, ansattes trivsel og økonomi.

Jobber du med nyinstallasjon eller ombygging og har behov for å ha en trygg arbeidsplass?

Vi leverer tjenesten:
Sakkyndig sertifisering av løftepunkt

Ta kontakt med Vindertec et selskap i Norsk Heiskontroll

Epost: kundeservice@nhk.no

Telefon 22 18 45 80

N
|
V
|
K
VINDERTEC
NORSK
HEISKONTROLL

HEISTJENESTEN

Siden 1949 har foreningen tatt i bruk Heistjenesten under streik, med et formål om ikke å ramme tredjepart under arbeidskonflikter.

REDAKSJONEN AVISUTKLIPP

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

«Etter at streiken var et faktum, ble det besluttet at vi skulle begynne service-arbeid på heiser. Dette arbeidet gikk så godt at Arbeidsgiverforeningen fant grunn å gå til anmeldelse til Arbeidsformidlingen. Vi fikk brev fra Arbeidsformidlingen hvor vi ble gjort oppmerksom på at foreningen ikke hadde lov til å drive privat arbeidsformidling. Vi på vår side hevdet at vi ikke hadde drevet arbeidsformidling. I forbindelse med dette ble det diskutert om heismontørene skulle danne andelslag for tilvirking og reparasjoner på heiser, og det ble på medlemsmøte enstemmig besluttet at montørene skulle danne sitt andelslag. Denne virksomheten som ble drevet av «Heise-Service» bidro i høy grad til å holde motet og humøret oppe under den langvarige konflikten.»

Teksten over viser til etableringen under streiken i 1949, og er hentet fra foreningens historiebok for årene 1930-1955.

Siden den gangen har det som senere er blitt kjent som Heistjenesten, og som i dag eies av Heismontørenes Solidaritetsfond, reparert heiser under arbeidskonflikter for ikke å ramme brukere av heisene og for å unngå tvungen lønnsnemd.

MOTBØR

Virksomheten har under enhver konflikt blitt møtt med store protester fra arbeidsgiverne, hvor NHO har gjort forsøkt på å få myndighetene til å sette en stopper for driften. Men Heistjenesten har hver gang hatt parene i orden.

Direktør Jan Lihagen på Thyssen syntes at Heismontørenes Fagforening var for ensidig opptatt av å streike, og tordnet derfor om at NHO måtte vurdere lovligheten av å opprette et eget selskap som drev direkte undergravende virksomhet i forhold til dem.

Rune Larsen i foreningen tok dette med knusende ro og uttalte: «Vi tar et samfunnsansvar når vi kanaliserer dispensasjonsjobber til vårt eget selskap. Men selvsagt blir motparten fryktelig provosert av selskapet vårt, spesielt ettersom dette er helt lovlig virksomhet».

Noe professor i arbeidsrett Henning Jakhelln bekreftet. Han så heller ikke noen rettstridig i koblingen mellom dispensasjoner og kanalisering av oppdrag til Heistjenesten.

Heis-streikende starter eget firma

De 90 streikende heismontørene starter eget firma for å reparere heiser på helseinstitusjoner og andre steder der streiken skaper store problemer. Arbeidsgiverne står maktesløse.

GUNNAR KAGGE

Streikebryteri. Vanligvis må kunder som rammes av streik søke om dispensasjon, for å få godkjenning fra både arbeidsgivere og fagforeninger før jobben blir gjort. Heismontørene som gikk ut i streik mandag hopper over disse innarbeidede rutinene og starter sitt eget firma.

«Folk som trenger hjelp kan bare ringe oss. Det er ikke nødvendig å gå til arbeidsgiverne for å få dispensasjon, sier Terje Skog, som leder El & IT i Oslo og Akershus.

Dette misliker John E. Kaasa sterkt. Han er administrativ leder i Heisleverandørenes Forening innenfor arbeidsgiverforeningen Telfo. Men arbeidsgiverne kan ikke gjøre stort. Da heismontørene gjorde det samme for to år siden ble spørsmålet utredet av jurister. Konklusjonen var at det ikke er ulovlig. Som så ofte når det gjelder streikebryteri er det mer et spørsmål om moral enn jus.

«Du kan jo snu det på

hodet og tenke deg hvordan de ville reagert dersom vi arbeidsgivere startet firma og tok jobbene. Kanskje vi også burde få oss kleddress og gå streikevakt, sier Kaasa.

Heismontørenes strategi kan også gjøre det vanskeligere for arbeidsgiverne å tvinge frem tvungen lønnsnemnd ved å avslå dispensasjoner.

Fastlåst

Under forhandlinger og medling kom ikke partene lenger enn til første hinder, heismontørenes krav om at alle utlendinger som jobber med heis i Norge skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår. Arbeidsgiverne med NHO i ryggen avviste blankt å forhandle om kravet.

«Dette har vært oppe på andre områder og blitt avvist, men heismontørene vil alltid ha det andre ikke får, sier Kaasa.

På spørsmål om ikke historien har lært dem at det går an å få gjennomslag for det andre bare drømmer om, svarer Kaasa:

«Jo, det kan du nok si. Skog på sin side sier at heismontørene har sett hvordan andre i byggebransjen opplever at billig arbeidskraft fra utlandet undergraver arbeidsplassene. Derfor vil foreningen at bransjen er føre var og bygger forsvarsverker mot noe som ganske sikkert kommer.

Avisutklipp fra Dagens Næringsliv 10. september 2004.

Under streiken i 1974 møtte Heistjenesten motstand selv fra egne rekker, da vårt eget forbund gikk aktivt ut og kalte virksomheten for streikebryteri. Det kom også kritikk fra heisinspektør Sverdrup i Oslo heiskontroll i form av en uttalelse i Aftenposten.

STREIKEN I 2004

Sist det var stor aktivitet i Heistjenesten var under streiken mot sosial dumping i 2004. Arbeidsgiverne var også denne gangen engstelige for at Heistjenesten skulle gjøre det økonomisk mulig for fore-

ningen å holde liv i streiken over lang tid, men NHOs jurister greide helle ikke denne gangen å finne noe legitimt grunnlag for å stoppe virksomheten. Arbeidsgiverne la også mer energi enn tidligere i å få heiseierne til å avstå fra å benytte seg av Heistjenesten. Arbeidsgiverne var også den part under konflikten som av slo flest dispensasjoner fra streiken for å utføre heisarbeid der hvor det var fare for liv og helse.

Til tross for at Heistjenesten utførte mer enn tusen oppdrag under den fem måneder lange streiken, klart

man likevel ikke å unngå tvungen lønnsnemd. Sosial- og arbeidsminister Dagfinn Høybråten (Krf) argumenterte for tvungen lønnsnemd på et vagt grunnlag basert på en rapport fra Statens byggetekniske etat som hevdet at det var en potensiell fare for at noe kunne skje når så mange heisanlegg var uten kompetent tilsyn og vedlikehold over så lang tid. Men dette er en annen historie.

Artikkelen er basert på foreningens tre historiebøker: «Heismontørene 1930-1955», «Gleden ved et helt stykke arbeid» og «Meningsløst god».

SVAKHET PÅ TAUOPPHENG

For å forebygge ulykker, anbefaler Direktoratet for byggkvalitet at heiser med tauoppheng som kun består av U-boltklemmer som sikring av innfestningen blir oppgradert

REDAKSJONEN

Det er avdekket svakheter med enkelte tauoppheng på eldre heiser, skriver Direktoratet for byggkvalitet som viser til at det finnes eksempler hvor bæretau for eldre heiser hvor tauene over lang tid har sklidd ut av sine fester. Direktoratet påpeker at U-boltklemmer kun er egnet for hengende statiske laster og engangsløft.

ULYKKEN I SKI

I Heismontøren nr 1/2022 kunne vi lese om ulykken ved Ski Sykehus hvor wirene skulle ha sklidd ut av innfestningen på motvektssiden, slik at motvekten braste ukontrollert ned i sjakten.

«En av heisene på sykehuset fikk i dag wirebrudd og kommunen følger opp saken etter gjeldende rutiner», skrev Nordre Follo kommune selv på sine nettsider i etterkant av ulykken som skjedde den 22. desember i 2021. Det skal ha vært to personer inne i heisen da ulykken skjedde.

«Fallsikringen løste ut og heisstolen falt derfor ikke mer enn ca. 20 cm. De to som var i heisen ble hentet ut og gikk for egen hjelp til legevakta for en helsesjekk. Det er så langt ikke indikasjon på at de har fått fysiske skader», stod det videre. Politiet var tidlig på stedet og Arbeidstilsynet ble kontaktet.

Etter hendelsen skal de andre heisene på sykehuset ha blitt kontrollert og godkjent for videre bruk.

Ifølge kommunen ble alle heisene på Ski sykehus rehabilitert i 2018. Dette innebar blant annet bytte av heiswire og heismotor. Det var ingen indikasjon på at heisene ikke har vært kontrollert etter gjeldene krav, skriver kommunen.

BENYTTET U-BOLT KLEMMER

«Det var blitt benyttet U-boltklemmer istedenfor jekselsklemmer. Det skal heller ikke ha vært benyttet kauser, men istedenfor beholdt de gamle øyeboltsopphengene», fortalte Rune Larsen, nestleder i foreningen, til redaksjonen den gangen.

Redaksjonene har vært i kontakt med Norsk Heiskontroll som ikke har ytterligere informasjon å meddele om ulykken.

FDV – HVA HAR DET MED VEDLIKEHOLD Å GJØRE?

Utfører vi vedlikehold og periodiske tester slik det står i vedlikeholdsdelen av FDV dokumentasjonen på heisene våre? Dette er et spørsmål som begynte å dukke opp i hodet mitt etter å ha returnert hjem fra arbeid for KONE Marine i det store utland.

EMIL BARIÁS TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Når jeg ser tilbake på årene før min erfaring fra globalt arbeid og i tiden etter så er svaret nei. Et ganske så kontant nei. Jeg har ringt litt rundt til kamerater i bransjen og diskutert dette og inntrykket virker å stemme. Det er ingen rutine på å etterfølge periodiske tester slik FDV dokumentasjonen på alle nyere heiser anbefaler/krever. Den eneste bedriften som gjør det, er Schindler med sin 5 årskontroll. De har hvert femte år en meget omfattende kontroll på heisene og utfører alle slags sikkerhets- og funksjonstester, dokumenterer dette og kommer med anbefalinger til heiseier. Noen vil nok argumentere for at dette er litt overkill, og det kan godt hende. Men slik jeg ser det, er det mye bedre med overkill enn ingen som helst ting.

Servicemodulene de fleste av oss følger til daglig tar for seg visuelle inspeksjoner og testing av mekaniske innretninger. Dette må ikke forveksles med verifisering av funksjon. Når vi går igjennom moduler, gjør vi en viktig jobb og dette er nødvendig. Vi tester sikkerhets-

Thor Syrdal startet i lære i Stahl i 1974, og har siden jobbet i både Thyssen (TKE) og Schindler før han gikk av med pensjon i 2023. Med sin lange erfaring har han bl.a. deltatt i Schindlerklubbens serviceutvalg. Bildet er tatt da redaksjonen møtte Thor i forbindelse med en femårs-kontroll i 2015. Thor har ikke noe med innholdet i denne artikkelen å gjøre, da bildene her kun er benyttet som illustrasjonsfoto.

brytere, dører, kontrollerer wire og skiver, visuell kontroll på hastighetsbegrenser med mer. Vi kjenner at fangarmen går fint og ledig, ser på styresko og skifter batterier periodisk. Samme med buffere. Årene går og anlegget gjør jobben sin. Men det

mangler en viktig faktor her: Periodisk testing og verifisering av utvalgte sikkerhetskomponenter.

Hvor i vedlikeholdsmodulene finner vi test av én og én bremsebakke, UCM, fanging på redusert hastighet,

Her vises det hvordan man kan måle hastighetsbegrenserens utløserhastighet med ett tachometer.

dokumentering av utløserhastighet på hastighetsbegrenser, buffertest på redusert hastighet med mer? Hvordan kan vi da vite at denne funksjonen fungerer? Å kjenne at fangarmen går løst og ledig er ikke det samme som å verifisere at heisen går på og kiles på fang. Å stikke en skrutrekker i bufferen er ikke det samme som å se at den tåler vekten av tom heisstol uten deformering eller at den sprekker (de fleste FDV tar for seg periodisk testing på redusert hastighet og uten last). Å dytte litt på bevegelige deler av hastighetsbegrenseren er ikke det sammen som å vite at den aktiveres etter merkeskiltets verdier. Friksjon over

Her sjekkes det om bremsearmene vandre fritt ut fra spolen.

skiva slik at regulatorwire låses og drar på fangarmen er også et viktig element i «symfonien» av ting som skal skje for at en heis fanger ved havari på bæremidler.

Min personlige mening er at vi har hatt flaks hittil. Det har skjedd ulykker, men ingen som har fått oss alle til å tenke; bør vi kanskje se litt på dette? Og har det skjedd så er det flere faktorer som gjør at det blir hysjet ned. Det er meget synd for bransjen. Vi forstår alle at ingen ønsker at dette skal skje. Men jeg mener at vi må kunne stå skolerett og si at «Dette var ikke godt nok. Vi må lære av denne saken igjennom åpenhet og dialog.» når slikt skjer. Ja, referansen er til Ski sykehus. Jeg vil påstå at det er flaks at det ikke gikk verre enn det gjorde. Det skjedde en rekke feil som burde ha vært fanget opp i etterpåklokskapens ånd, men det må vi ta som en lærepenge. Dette kunne skjedd hvilken som helst bedrift. En sak jeg mener vil gjøre at vi fanger opp slikt før det skjer igjen er at vi kollektivt tar oss selv i nakken og begynner å følge det FDV dokumentasjonen krever av periodisk testing og verifisering av funksjoner. Det vil heve nivået vi jobber på og skape årvåkenhet. Vi behøver et lite spark i baken nå og gi oss med tankegangen om at det sikkert går fint. Det kan vi ikke vite uten at vi utfører tester og verifiserer funksjoner. Dessuten vil dokumentasjonsdelen av dette være til hjelp for oss selv, bedriften og eier av anlegget.

Kameratene jeg har snakket med er meget dyktige fagfolk og har kontroll på sine saker. Det er ikke rutiner på denne typen vedlikehold og ettersyn,

og de utfører slikt på eget initiativ. Og av det jeg hører så finner de avvik på avvik, retter opp i dette og har dokumentert at sikkerhet og funksjon er ivaretatt. Det er mangt et fangapparat som ikke har fanget ved test på redusert hastighet og mye annet som blir funnet. At individer gjør dette er supert, men at vi ikke har en struktur på det kollektivt gjør meg forfjamset. Når man snakker om dette med forskjellige mennesker og påpeker det så blir det tatt imot med blandede følelser. Noen mener at vi ikke har kapasitet til det, noen sier at det har vært forsøkt iverksatt før uten hell (hvor er gjennomføringskraften?) og noen er positive. For øyeblikket så utfører vi vedlikehold som jeg mener undergraver deler av FDV dokumentasjonen på våre egne heiser. Hvis vi skal slå oss på brystet og kunne snakke høyt om gleden av et helt stykke arbeid, så bør denne slags arbeid iverksettes raskt. Vi har kunnskapen, vi har kapasiteten, vi har lyst og ønsket til å utføre dette: Et helt stykke arbeid.

Her foretas en visuell kontroll av hastighetsbegrenseren. Bl.a. kan en slitt o-ring påvirke utløserhastigheten.

LILO – DIGITAL LOGGBOK KLAR FOR LANSERING

Norsk Heiskontroll gjør seg klar for å lansere Lilo – digital loggbok for bransjen siste halvår 2023. Lilo står for løfteinnretningslogg og utviklingen av digital loggbok er et ledd i NHKs sitt arbeid med å sikre trygge heiser i Norge.

NINA LEEGAARD (NHK)

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

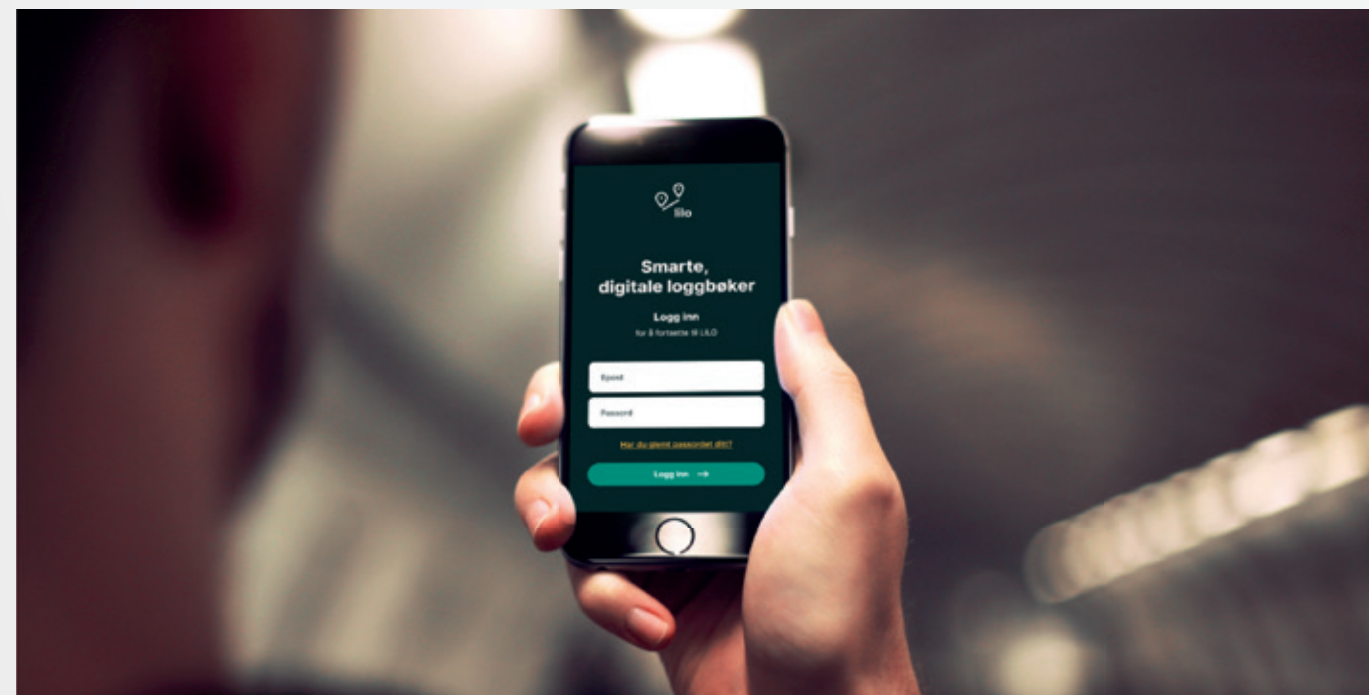
Tjenesten tar utgangspunkt i kravet til Loggbok som ligger i TEK17 kapittel 16, der det står at eier av løfteinnretningen har ansvar for sikker drift og må dokumentere vedlikehold, ettersyn og sikkerhetskontroller i loggbok. Loggboken kan være digital.

Norsk Heiskontroll har som uavhengig kontrollorgan et mål om å invol-

vere alle aktørene i bransjen til å være omforent om en felles digital loggbok slik at dagens papirloggbøker kan digitaliseres for å gjøre det lettere for eier av løfteinnretninger å følge opp sitt sikkerhetsansvar. Det vil sikre eieren tilgang til en varig dokumentasjon med et lesbart og forståelig innhold.

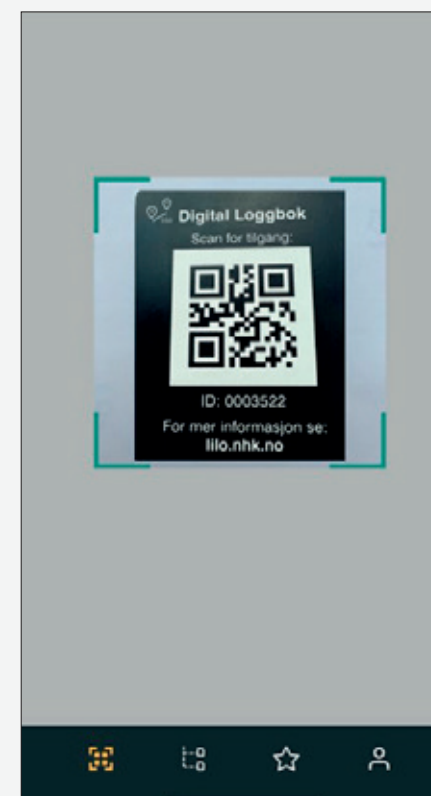
Brukerne og de som dokumenterer aktivitet i loggboken vil være eierens egen driftsavdeling og autorisert tredjepart som er kontrollorgan, de ulike servicefirma og eventuelt vaktelskap.

Lilo – digital loggbok versjon 1 er en digitalisering av eksisterende papirloggbok. Den digitale versjonen av

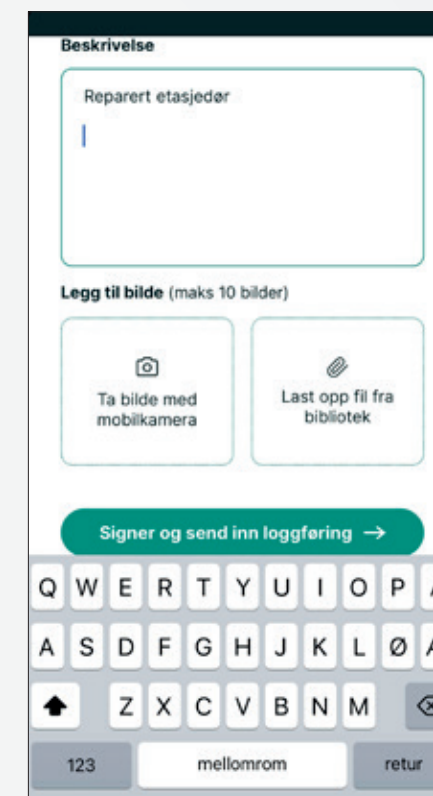

NHK lansere sin digitale loggbok i løpet av året. NHK har under utviklingen vært i dialog med foreningen.

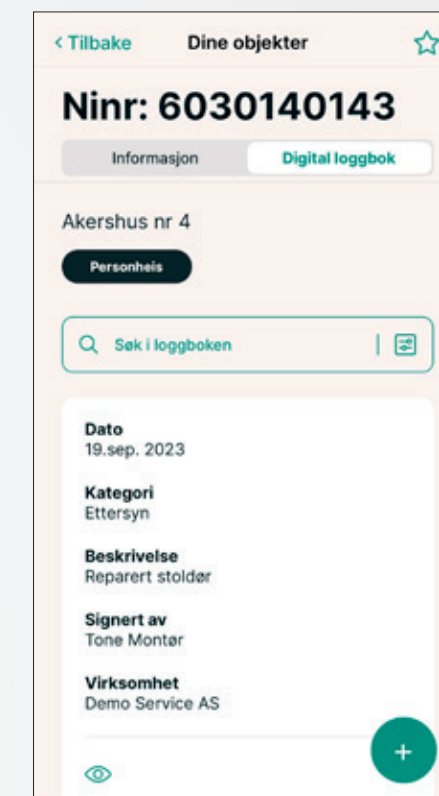
Scann QR-koden

Registrer aktiviteten med tekst og evt bilder

Oversikt over innholdet i loggboka

Det er enkelt for drift, montør og kontrollør å loggføre og få oversikt over tidligere aktiviteter i den digitale loggboka.

loggboken gir en bedre oversikt over tidligere hendelser på løfteinnretningen både for driftsavdelingen til eier og brukere av loggboken.

Fra mai til september i år har NHK samarbeidet med noen eiere av løfteinnretninger for å teste ut om tjenesten fungerer hensiktsmessig. Sammen med eiers servicepartner har vi testet loggføring av aktivitet på flere anlegg.

Hensikten med testkunder er å få tilbakemelding på at:

- Tjenesten fungerer teknisk.
- Appen er brukervennlig og nyttig for drift, montør og kontrollør.

- Loggføringen tar ikke lengre tid enn i dag.
- Gir god oversikt over historisk loggføringer.
- Hjelpetekstene er nyttig ved loggføring av ulike aktiviteter.
- Loggen er oversiktlig for eierens driftsavdeling.
- Gir tilgang til loggboken uten å fysisk være på heistak/maskinrom/skap.

Tilbakemeldinger underveis og i etterkant av testprosjektene har medført justering i tjenesten og innspill til fremtidige utvikling. Leder for teknisk driftsavdeling hos en testkunde med flere anlegg sier;

«Vi ønsker digital loggbok pga. bærekraft, virksomhetens digitaliseringsstrategi og effektivisering av arbeidsoppgaver i driftsavdelingen».

Norsk Heiskontroll har fått god hjelp fra bransjen til å utvikle tjenesten som skal brukes av alle involverte. Vi fortsetter det gode samarbeidet med Heismontørenes Fagforening og vil sørge for informasjon til de ulike klubbene i tiden som kommer.

Lilo – digital loggbok tilbys som et årlig abonnement til eiere av heiser, løfteinnretninger og rulletrapp/rullebånd. Den vil selges og markedsføres på: lilo.nhk.no.

FEMÅRING OMKOM I HEISULYKKE

Det som skulle være en vanlig morgen for moren og hennes fem år gamle sønn endt opp i en tragisk ulykke.

REDAKSJONEN SKJERMDUMP

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Det var i mai i år at den fem år gamle gutten ble sittende fast i en heis i bygården i Gøteborg hvor han bodde, melder flere svenske medier. Moren skal selv ha tilkalt nødetaten som evakuerte gutten.

Men under redningsaksjonen gikk det galt, og gutten falt fem etasjer ned i heissjakten. Gutten ble kjørt til sykehus, men livet stod ikke til å redde og noen dager senere omkom gutten av skadene han pådro seg i fallet.

Hendelsesforløpet er enda ikke offisielt, da ulykken er under etterforskning av både det svenske arbeidstilsynet og av politiet.

MANGELFULL OPPLÆRING AV NØDETATEN

I etterkant av ulykken har sjefen ved Rådningstjänsten Storgöteborg utalt til svt.se at det ikke finnes noen planer for utvidet opplæring om heis.

«Vi har kanskje hatt noen endagskurs ved noen stasjoner, men det er ikke noe som opprettholdes», utaler han til svt.se og legger til at det er vanskelig med flere hundre ulike heistyper.

Den svenske nettavisen «Dagens nyheter» skriver at innerdøren skal ha blitt ettermontert i 2015. Skjermdump fra www.dn.se

HEISEN SKAL SKIFTES UT

I etterkant av ulykken skal gård-eieren ha varslet at de vil skifte ut alle tilsvarende heiser. Dette uten at det fremgår hvor gammel den aktuelle heisen er, eller om heisen hadde noen feil eller mangler. Ifølge nettavisen «Dagens nyheter» ble det

ettermontert innerdør på den aktuelle heisen i 2015.

I følge det svenske Hissförbundet er Sverige det landet i Europa med flest gamle heiser, og i en tidligere rapport fastslås det at hver femte svenske heis har alvorlig mangler.

KVARTSSTØV

«VÅR TIDS ASBEST»

Flere målinger viser at byggstøv kan inneholde farlige partikler med kvarts som innåndes og som kan påvirke helsen og forårsake blant annet astma, kreft og kols. Derfor er det viktig at det gjøres tiltak.

- Se etter alternativ til boring der det er mulig.
- Hold arbeidsområdet rent. Krev rent bygg!
- Skift i brakka – ikke ta med deg arbeidstøyet hjem!
- Ha god personlig hygiene.
- Benytt støvsuger klasse H.
- Bruk støvmaske klasse FP3.
- Rådfør deg med ditt verneombud!

De farligste partiklene er de som du ikke kan se! Når vi ikke ser støvet, men allikevel kan kjenne lukten av betong, så kan dette skyldes mikroskopiske mengder av betongstøv i luften.

www.heis.no

OMKOM I HEISEN

En 61 år gammel kvinne ble i juli funnet omkommet etter å ha vært innesperret i en heis i flere timer i en boligbygning i Palermo, Italia, melder Mirror. Dødsårsaken antas å være overoppheting og dehydrering, da temperaturen over hele Italia, spesielt på Sicilia, skal ha oversteget 40 °C i flere dager på grunn av hetebølgen. Årsaken til at heisen stanset skal ha vært strømbrydd.

MISTET ARMEN I RULLETRAPP

En femti år gammel arbeider i Hong Kong skal ha mistet deler av høyre underarm mens han utførte servicearbeid på en rulletrapp. Ifølge South China Morning Post skal mannen sannsynligvis ha smurt rulletrap-pens tannhjul mens den var i drift. Mannen skal ha blitt sendt direkte til operasjon etter ulykken som skjedde den 8. juli.

MÅTTE AMPUTERE BENET

En kvinne måtte amputere deler av benet etter en ulykke med et rullefor-tau på en flyplass i Bangkok, skriver Elevatorworld. Den thailandske passasjeren skulle gå ombord i et fly da kvinnen skal ha satt fast beinet i det rullende fortauet. For å få henne løs måtte de til slutt amputere benet hennes rett over kneet.

OMKOM

Wirene røk da en fabrikkssjef i Noida, India, selv entret en vareheis som kun var ment for tekstiler og med en kapasitet på bare 15 kg. Mannen omkom senere av skadene han pådro seg da heisen falt to etasjer, skriver The Tribune.

OMKOM I PATERNOSTER

Den 25. mai ble en eldre mann klem-t til døde i en ulykke med en Pater-nosterheis i Berlin. Brannvesenet ble varslet klokken 12.51, men de klarte ikke å gjøre mer enn å fastslå man-nens død, skriver Elevatorworld. Før 2002 ble det anslått at det i Tyskland døde en person per år i en Paternos-terheis, skriver exberliner.com. Siden den gang har mange av disse hei-sene blitt tatt ut av drift eller blitt revet, men et generelt forbud i 2015 ble senere opphevet. I Tyskland skal det fortsatt være ca. 200 Paternoster-heiser som fortsatt er i drift.

HEIS FALT TI ETASJER

En lege omkom etter en heisulykke hvor en heis falt fra 10. etasje til 1. etasje ved et sykehus i Nigeria, skriver Elevatorworld. En annen sykehusansatt skal i ettertid ha fortalt at det hadde vært mye proble-mer med heisen før den fatale ulyk-ken. Nå er sykehusledelsen tiltalt for dødsfallet og begrunnet dette med mangelfullt vedlikehold.

Illustrasjonsfoto. Det meldes desverre stadig om både bruker- og arbeidsulykker på heis og rulletrapp rundt omkring i verden.

FALT 19 ETASJER

I august omkom en femti år gammel arbeidere etter å ha falt ned i en sjakt fra 15. etasje på en byggeplass i Taiwan, skriver Focus Taiwan. Det antas at han skled og falt ned heis-sjakten til fjerde underetasje.

HJERTESTANS I HEISEN

En 73 år gammel kvinne i New Delhi skal ha omkommet trolig etter at hjertet stanset da heisen hun befant seg i skal ha stanset imellom to etasjer, skriver The New Indian Ex-press. Ifølge nettstedet skal årsaken ha vært at heisens wire skal ha røket.

ARBEIDERE OMKOM

Minst seks arbeidere skal ha omkom-met da heisen de befant seg i falt 16 etasjer etter et wirebrudd i et 40 etasjers bygg på en byggeplass i India, skriver Elevatorworld. Heisen skal ha vært kontrollert og funnet i god stand den 23. august. Det foreligger ingen annen konkret informasjon av ulyk-ken som er under etterforskning.

1998-2023

OPPHEI

Opplæringskontor
for heisfaget

Nå blir det fest!
Fredag 13. oktober fra kl. 11
feirer vi 25 år med Opphei!

Vi har åpent hus og byr på lunsj, kaker og drikke.
Alle ønskes velkommen!

NÅR SKAL VI SI STOPP?

De fleste bedrifter i Norge har et system hvor en person skal kunne trekke i en «nødbrems» hvis en ulykke ser ut til å skje. Arbeidsmiljøloven sier til og med at dette er en plikt for alle! Alle skal kunne varsle uten gjengjeldelse av noe slag.

ODD JACOBSEN, HOVEDVERNEOMBUD I TKE

HMF ARKIV

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Utplasseringsselever, lærlinger og hjelpemontører (heretter kalt ufaglærte) med liten erfaring, er spesielt utsatt for å kunne havne i en ubehagelig og/eller en farlig situasjon, hvis de blir satt til å jobbe med mer erfarte, fagutdannede personer, som er flåsete om sikkerhetsregler, har liten respekt for andres velferd og sikkerhet, tar farlige snarveier og avgjørelser.

De fleste kvier seg for å si ifra, når en erfaren heismontør gir beskjed om at de ufaglærte, uerfarne, skal gjøre noe som kan virke utrygt. Selv når det åpenbart er farlig. Det knytter seg i magen, de føler seg maktløse og uvel med situasjonen, men gjør allikevel som heismontøren sier. Kanskje våger de å si noe til en annen heismontør de stoler på, et halvt år eller mer senere, når det er for sent å gjøre noe med det.

Verneombudet har taushetsplikt, men kun inntil en viss grense. Vi har plikt til å melde ifra om lovbrudd, og vi har plikt til å stanse potensielt farlige situasjoner. Jeg har opp gjennom årene, flere ganger blitt bedt om å ikke si noe, måttet love å ikke si noe, av fagutdannede og ufaglærte,

Odd Jacobsen er hovedverneombud i TKE (tidl. Thyssen). I sitt leserinnlegg setter han fokus på holdninger når man har med seg lærlinger, hjelpere eller utplasseringsselever. Foto: Christian Olstad.

som har opplevd vonde og farlige situasjoner.

Det er vanskelig for verneombudet å ta tak i saker som ufaglærte personer og faglærte heismontører forteller om, når de ikke vil gjøre saken kjent, av frykt for å bli oppfattet som en «sladrehank».

HVA SNAKKER VI EGENTLIG OM?

Noen har blitt satt til å jobbe alene i sjakta, uten tilsyn. Noen har ikke fått mulighet til å vaske seg eller skifte etter jobb. Noen måtte jobbe på usikret stige, i toppen av sjakta, uten fallsikring, med åpning under som var over 60cm. Noen har fått strøm-gjennomgang, så blitt nektet å si noe og nektet medisinsk behandling. Noen har blitt sittende i timevis, noen en hel dag på kontoret, uten å få noen å jobbe med. Noen har blitt plassert utenfor sjakta, bedt om å vente, en hel dag, mens heismontør jobber. Noen opplever at heismontøren åpenbart ikke ønsker å ha med seg en ufaglært på jobb. Noen må spise lunsj i en skitten bil, fordi heismontøren synes dette er greit. Noen får ikke lunsj, fordi heismontøren vil reise hjem tidlig. Noen er satt av på en bussholdeplass et sted de overhodet ikke kjenner. Noen utplasseringsselever er bedt om å jobbe overtid, uten at dette er avtalt med noen på forhånd og uten arbeidskontrakt, selvfølgelig heller ikke betalt for arbeidet.

Dette er kun et kort utdrag av hendelser fra heisbransjen, i Norge, de siste fem år. De fleste bedrifter har fått varsler om slike hendelser siste årene, «alle» har allerede hørt om det. Allikevel skjer dette igjen og igjen. År etter år! Nå må vi si stopp!

DET SKAL IKKE VÆRE SLIK I NORGE!

For å hindre gjentakelse av disse hendelsene og mer, må vi gjøre aktive tiltak nå. Jeg mener at HLF og HMF må samarbeide om å endre denne ukulturen i vår bransje. Det er dessverre et stort problem, at altfor mange fagutdannede heismontører ikke evner å forstå hvordan de skal planlegge dager når de skal ha med en eller flere ufaglærte på jobb. Dette må først planlegges og styres fra et overordnet nivå. Kunnskap og rutiner må gis helt ned til de som skal utføre arbeidsoppgaver sammen.

Det må lages liste over fagutdannede heismontører, som er ansvarlig for arbeidet (heretter kalt AFA), som ønsker å jobbe med ufaglærte. Det må gjennomføres opplæring med en klar instruks, for alle fagutdannede heismontører (AFA) på denne listen.

For å være på denne listen, må de kjenne til regler for hvordan de skal opptre ovenfor ufaglærte, planlegge jobber de skal utføre, kommunisere

med arbeidsleder før arbeidet starter. AFA skal forvente at de ufaglærte er uerfarne og må få god forklaring på hva som skal gjøres og hvordan, og det skal være spesielt fokus på de ufaglærtes sikkerhet og helse. Det er AFA sitt ansvar å sørge for at de ufaglærte de har med seg, skal oppleve et godt, sikkert, fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Det må være et miljø hvor de ufaglærte kan føle seg trygge på at de kan stille spørsmål uten å få ufine svar. De ufaglærte skal oppmuntres til å si stans hvis de er usikre på hvordan arbeidsoppgaver skal utføres eller om de oppdager noe som kan være potensielt farlig.

Hvis det må utføres overtidarbeid, må dette først avklares med arbeidsleder, som må kjenne til om deltakerne har nok timer til rådighet innenfor regler for overtidarbeid. Ingen, spesielt ikke utplasseringsselever, skal jobbe overtid uten godkjent arbeidskontrakt, i henhold til AML kapittel 14 og vår overenskomst.

Odd (t.v.) er et engasjert verneombud. Her er han ute sammen med Byggpatroljen på et byggeplassbesøk i 2019 sammen med Morten Sandaas fra Schindler (bak) og Ken Solfeld (t.h.) fra Tømrer og Byggfagforeningen. Foto: Byggpatroljen.

HEISMONTØREN FOR 6 ÅR SIDEN

Tekst: Terje Skog

Seks feil fra ledelsen på Kone og en rett

Konflikten på Kone er over – med et utmerket resultat for klubben. Det har vært en hard strid, som egentlig ikke burde ha funnet sted, men som bedriftens ledelse må ta det hele og fulle ansvar for. Det er ikke nok med at en av de ansatte ble usaklig og urettmessig behandla. Nei, den ene feilen etter den andre, den ene grovere enn den andre, har blitt begått fra bedriftsledelsens side. Jeg skal kort nevne 6 av disse. Hva som kan være årsaken til den slette behandling og manglende vurderingsevne, får ligge i denne omgang – med unntak av å påpeke at det i det vesentlige har med holdningen til arbeidsfolk å gjøre.

Feil 1 – Grunnlaget for oppsigelsen tynnere enn suppe

Oppsigelsen av montøren var akkurat så usaklig som klubben hevdet. Presisjonsnivået fra bedriften gjorde at klubbens største problem overfor utenforstående var å få de til å tro på at fakta var som de var. I og med at grunnlaget var tynnere enn suppe, kokt på spiker, ble en av de viktigste påstandene å drive tilbake at «det er noe mer». Dette «mer» har aldri åpenbart seg.

Feil 2 – Ulik behandling

Den såkalte sikkerhetsmessige forseelsen var av en slik karakter at den ikke dannet grunnlag for annet enn en gjennomgåelse av bedriftens prosedyrer. Og parkeringsforseelsen var en tilbakelagt historie – ferdig snakka – ikke som påstått; «fanteri satt i system». Straffeekserisjonen kom i et spesielt grelt lys når vi veit at andre og reelle brudd på sikkerhetsregler heldigvis ikke ble behandlet på samme strenge måte. I den protestantiske lære er vi alle like

overfor Gud – også overfor den jordiske øvrig-heta. Brudd på denne likhetsfilosofien skaper naturlig og rettferdig harme.

Feil 3 – Innføring av skremsels-regime

Ikke nok med ulik behandling mellom høy og lav, men et system hvor pisker henger løst har delvis blitt innført. «Inn på teppet» har utviklet seg til å bli vanlig forestilling hvor iveren har tatt overhånd og hele seansen vært absurd. Men ønsker man knekking av sine undersåtter, bør man vite at det avler motstand, og er en lite effektiv styringsmåte.

Feil 4 – Manglende evne til å lytte til de ansatte

Bedriftens ledelse reiste land og strand rundt – for å gjøre seg lekker. Overalt fikk de sitt pass påskrevet. Ledelsen vek allikevel ikke fra sitt fantasibilde og forsvarte hardnakket oppsigelsen. Det er ganske spesielt at det mest elementære ikke trenger inn.

Feil 5 –Angrep på de tillitsvalgte

Feil 6 – Lytter til Nelfo/NHO og jussen framfor fornuften

Tekst på «Feil 5» og «Feil 6» er tatt bort av hensyn til plassen i bladet. Det er mye å lære av historien med den siste konflikten ved Kone. Dersom du ønsker å lese hele leserinnlegget til Terje Skog, så kan du finne det i «Heismontøren» nr 2/2017. Bladet er blant annet tilgjengelig på www.heis.no.

FRA SJAKTA

TOR-ERIK LUNDBERG

Navn: Håvard Svang
Alder: 60 år
Klubb: Kone
Bosted: Oslo

Hvordan endte du opp i heisfaget?

«Det var tilfeldigheter med stort arbeidspress på 80-tallet. De trengte folk. Jeg kom fra militæret. Thats it! Jeg begynte i 1983.»

Hva er det du liker best med heisbransjen?

«Absolutt samholdet på tvers av firmaene. Frihet likhet og brorskap som det heter.»

Hvordan har du fått ditt engasjement for vernearbeid?

«Det startet med at jeg satt mange år i klubbstyret på Kone, studieutvalget i HMF, hovedverneombud på Kone i ti år og masse Akan arbeid.»

Hvordan startet ditt forebyggende arbeid mot rus som etter hvert er blitt kjent i bransjen.

«Med egen dyrekjøpt erfaring. Tror den utdannelsen er noe av dyreste som er å oppdrive. Mener summen var ca. fem millioner NOK når vi måtte regne på det på klinikken. Kan vell si jeg har tatt en master i rus!»

Hva tror du er de største utfordringene for faget og bransjen i fremtiden?

Mange av oss kjenner Håvard fra blant annet HBU hvor han har vært instruktør for FSE-kursene. Her er han avbildet i forbindelse med et foredrag om rus for årets lærlinger på Opphei.

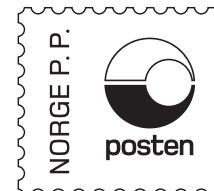
«Fremtiden ligger hos de som er yngre. Da blir det ikke bedre en det vi som er eldre greier å formidle av kunnskap og holdninger. Så lenge vi er sammen og ikke splitter oss går det bra!»

Hva gjør du helst når du ikke er på arbeid i og utenfor sjakten?

«Huff da ... altfor mye! Dykking, skikjøring, trening, jobbing med

andre rusavhengige på Trasopp-klinikken hver uke, kjører MC og flyr drone. Har også en sær interesse for diamanter. Men mest av alt liker jeg å reise over hele verden – det setter ting i perspektiv. Det samme gjør arbeid med folk som sliter, det får mange ganger egne problemer til å fremstå som bagateller.»

Returadresse:
Heismontørenes fagforening,
Østre Aker vei 24,
0581 OSLO

Verv i Heismontørenes Fagforening per 01.10.23

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Styre				
Leder	2022-2024	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	2022-2024	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	2021-2023			
Sekretær	2023-2025	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Kasserer	2023-2025	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
Studieleder	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
1. Styremedlem	2022-2024	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
2. Styremedlem	2023-2025	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. Styremedlem	2022-2024	Kristian Håkonsen	921 52 154	kristian.haakonsen@gmail.com
4. Styremedlem	2023-2025	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
6. Styremedlem	2023-2025	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Lærlingrepresentant	2023-2024	Anders Hjorthøy	940 38 988	anders@hjorthoy.com
1. Distriktsrepresentant	2022-2024	Thore Håland	918 76 323	thore-h@online.no
1. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Åsmund Idland	971 88 059	ldland_@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant	2023-2025	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant vara	2022-2024			
3. Distriktsrepresentant	2022-2024	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
3. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Jørn Inge Tvedt	480 34 198	jit81bergen@gmail.com
4. Distriktsrepresentant	2023-2025	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
4. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Ørjan Magnus Nilsen	992 47 718	orjan.nilsen@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	2022-2024	Thomas Bjørnerud	908 59 822	hms@heis.no
Lærlingansvarlig	2023-2025	Lars Erik Mørch	468 21 905	larse.mp@gmail.com
Redaktør	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomite	2022-2024	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomite	2023-2025	Stian Bilden Baanrud	959 08 344	baanrud@gmail.com
Studieutvalg	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Avdelinger				
Bergen	22-24	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	23-25	Sander Øvervold	904 07 810	svervold@gmail.com
Hedmark/Oppland	22-24	Christer Olsen	924 91 974	christer.olsen@kone.com
Haugesund	22-24			
Agder	23-25	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	23-25	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	23-25	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	22-24	Peder Fjellstad	959 74 285	pefjellstad@hotmail.com
Nordland	22-24	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	22-24	Vegard Olimstad	453 94 780	VegardOlimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	22-24	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	22-24	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	jorgen@uniheis.no
HBV	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Alimak	Bergen	Glen Petter Krohn	936 21 857	alimakklubben@gmail.com
Heis1/Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
KONE	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	bard.Navrud@kone.com
Orona	Hovedtill.	Kristian Håkonsen	921 52 154	khaakonsen@orona.no
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Schindler	Hovetill.	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Schindler	Oslo	Teodor Kirkenær	466 52 382	teodor_kirkenær@hotmail.com
TKE	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	tkekubblleder@gmail.com
TKE	Bergen	Andre Lunde	480 29 201	andre-l.95@hotmail.com
TKS	Stavanger	Thore Håland	918 76 323	thore-h@online.no
Alt heis	Bergen	Anders Nesse	951 53 868	anders.nesse@hotmail.com
Avdeling				
Oslo	Adresse	Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	Telefon	E-post
Bergen		Kalfarv. 71, 5018 Bergen	22 17 45 50	foreninga@heis.no
Stavanger		Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		75polden@gmail.com
				vegardolimstad@hotmail.com